TELIFON:
Redaktor 13-66
Sekretar 14-75
Sekretariat 3-75
Şəhər nəşrge 4-58
Tenge red. 13-44
Iojtannar nəşrge 12-46
Taratu nəşrge 9-01

„КЗЫЛ ТАТАРСТАН“
Kəndəlek gəzit-Partiə Өlkə Komitite, Yzək Başqarma, Tatprofsovit həm Şəhər Sovitə orgənə.
BRƏMNƏP BƏJƏSE 5 TIEN.

ADRES:
г. Казань, Чернышевская ул. д. № 21, ред. газ. «Кзыл-Татарстан»
9 нсь јыл соңа

QZƏL TATARSTAN

Brləşegez bətən dənja eşcələre!
Pənçeşəmbe, 21 Nujəber 1929 jыl. №265 (2635)

JAZƏLU BƏJƏSE: 1 ajoңa - 80 t., 3 ajoңa - 2 s. 30 t., 6 ajoңa - 4 s. 50 t., 1 jloңa - 8 s. 50 t.
CIT ILLƏRGƏ: 1 jloңa - 15 s., 6 ajoңa - 10 s., 3 ajoңa - 5 sum.
POTPISKƏLAR taratu nəşregndə, cit şəhərlərdəge agintlarda, S. S. S. Ş. dəge bətən poçta nəşkləre həm kontorlarda alына.

Angeliə xəkymətə həm „Sovit propagandəsə“

Sunңə kənnərdə Angeliənen tybəngе palatasında qatə mannajlə çəntimənner, SSSR blən diplomatiə bağlanşlarə janartəlu unajə blən zur aktiflə kyrsətələr. Gindirson Angeliə eşcelər partiəse xəkymətenen Britaniə impiriəsndə kapital intirislarən jaqlauda konsirvatırlardan hic kim tygel ikənnegen Angeliə burzuaziəsenə kyrsətrgə tli. Başta ul, ipt. Dovgalivski blən səjleşylər başlanqan caqta, Sovitlar xəkymətenen doşmannə propagandəsnnan baş tartu turnda 1924nce jlңə kileşynə tanuən qna soraqan ide. Xəzer inde ul bu kileşyne yznce annarqa, anda Komintirn turnda da məçbyriətlər bar dip kyrsətrgə tieş taba. Xəzer bez Gindirsonnən zələyliniəsnnən şunə kyrəbez: ul, Komintirn eşlərə ecen, dimək bətən dənjadaqə kommunis partiələrnen eşlərə ecen Sovit xəkymətə çəyaplə digən qaraşta torunda dəyam itə. Bez inde mondəj səjasi qaraşnən brnce nətiçələren praktikəda kyrəbez. Konsirvatər diputatlar, Kənjaq Afrikada „Sovit propagandəsə“ qarşə Gindirsonnən nindi caralar kyryen sorau ecen unajlə vaqttan fajdalanəp qalrqa trştələr. Alar: „Sovit xəkymətə, Kənjaq - Afrika nigrlarə arasında baş kytəry cqarər ecen yz əmissarlarən çibərye blən, 1924nce jlңə kileşyne inde xəzer yk bozdə tyglme?“ dip soradələr. Kənjaq Afrikadaqə çirle xalqlarnən aq iksplatatrlarqa həm alarqa jardəm ityce Angeliə ştəjklarəna qarşə baş kytərylərenə kmnər julbaşcələ itə torqannardər, bez anə acəq əlmibez.

Angeliə kapitalənən qara qollarənən zabastofkəsəna bəlki mommunislar julbaşcələ itkənnərder. Ləkin əgərdə Gindirson, Sovit xəkymətə, məsələn Hindostanda tnclə turnda Angeliəgə garantiə biryne yz əstenə alər dip ujlasa, bik jalqəşşa əlbəttə. Monən blən ul, eşcelər partiəsenen xzmət ələre intirisəna, xətta Angeliə səydəsenen intirislarəna da qarap xərəkət itməyen bəlki eşcelər rivolytsiəse aldında qatə [illegible] Britaniənen jrtqəc impiri- [illegible] xərəkət itkənnegen bzgə də, şulaj uq Angeliə prolitariatənada taqən berkyrsətə.

Sovit xəkymətə yzenen tnclə tləyen həm Angeliə blən tnclə bağlanşlarən urnaştərrqa tləgənnegen kyrsətte. Şunən ecen, Sovit xəkymətə Angeliə impirializmənən Sovitkə qarşə xisapsəz kyp cqşlarnə ojştərunə da kyz jomarqa kynde. Sovit xəkymətə, „mədəniətle“ Britaniə xəkymətə politsəsenen Arkosqa banditlarca heçym ity şiklle vaqiqələrnen qabatlanmauna garantiələrdə soramadə. Ləkin Sovit xəkymətə, yzenen Angeliə blən jaңa kileşy jasarqa xəzer torunə, SSSR əstenə nindider maxsus burclar jekləyce xaqsəz dogovor jasauqa kynye jaki Angeliə aldında kapitylətsiə jasauə dip məqnə birelygə hic jul qujmaş. Bu turəda Cimbirlinnən gnə tygel, bəlki şul Cimbirlinnərnen syzenə bik trəşəp qolaq salucə „eşcelər“ xəkymətə kşelərə də blep torsunnar.

„Pravda“ 20 nujəber (radio bujnca).

Angliənen S.S.SR. gə bilgeləngən jaңa ilcese ƏSMOND OVI.

Nankin qəskərlərə çiңelələr

Finjyjsən qəskərlərə Sənjan şəhəren aldılar.

ŞANXAJ, 19 (Tass). Xubəj provinsiəsndəge Sənjan rajonnda Nankin qəskərlərə bik unajsəz xəlgə qaldılar. Xubəj provinsiəsenen yzəgndəge xələr bətən kşenen diqqəten yzenə jynəlderə.

TOKIO, 19 (Tass). „Nitsi - Nitsi“ gəzite, Finjyjsən qəskərlərenen Sənjan şəhəren alqannqlarən xəbər itə.

TOKIO, 19 (Tass). Simbun - Ringo agintstəvasəna Pikinnən xəbər itələr:

— Finjyjsən qəskərlərenə Lojan rajonnan jardəm kilde. Finjyjsən ərmiəse, Xinan provinsiəndəge Tinfəjn həm Syczən şəhərlərən yz qulnda tota.

Vingeriə tau eşcelərə zabastofkəsə kiңəjə

Vina, 18 (Tass). Budapşt şəhərnnən xəbər itələr:

- 16 ncə nujəbrdə Vingeriə tau eşcələrenen zabastofkəsə bətən Şalgotarian rajonəna çəjlde.

Bətən şaxtələrdə eşlər tuqtaldə. Zabastofkəqa, Vingeriə tau eşcələre profsojuzənən rivolytsiəce sul qanatə julbaşcələ itə.

Kənjaq Afrikada Angeliəgə qarşə kytərləş

LONDON, 19 (Tass). Rəjter agintstəvasə Pritorlədən (Kənjaq Afrika Sojuzə) xəbər itə:

— Kənjaq—Afrika Sojuzənən jystitsiə ministere, Durbən şəhərndə çirle xalqlarnən cualşlarən əastəru əcen nindi caralar kyrgənnege turnda şuşə syzlərne səjlədə:

— „Xəkymət çirle xalqlar arasndaqə cualşlarnən zurqa kity qurqənəcə aldında tora. Bu cualşlarnən əhəmmiətə bik zur“ dide.

Tərle xəbərlər

ANGELIƏ, tau eşcelərə fidiratsiəsenen prsidətele Girbirt Smit urnnnan cqtə.

QUŞMA AMIRIKA nən suqəş ministere Gud ylde.

BRYSSILDƏN alnqan xəbərlərgə kyrə, Bilgiə xəkymətndə krizis başlanrqa tora.

Girmaniə kommunislar partiəse joqntəcə kəcəjde

Şəhər idarələrenə sajlau vaqtında kommunislar zur unqa irştelər. Kommunislar partiəse eşcelərne partiəgə tartu kampaniəsen başladə.

BIRLIN, 19 (Tass). Girmaniədə şəhər idarələrenə sajlaunən qaj-ber nətiçələre bolaj: Tyringiədə Zyl şəhərndə, kommunislar 3 mandat aldılar (elek alar qulnda ber mandat bar ide), sotsial - dimokratlar - elkke 15 mandat urnəna 9 mandat qna aldılar. Rur əlkəndə sajlaularqa xalqnən bik az protsintə qna qatnaştə. Monda kommunislar partiəse kyp tauəşlar aldə; sotsial - dimokratlarqa birlgen tauəşlarnən sanə kimede. Rur əlkəndə milli - sotsialislar (faşislar) da kyp tauəş aldılar.

BIRLIN, 19 (Tass). Girmaniə kommunislar partiəsenen şəhər idarələrenə, sajlau vaqtında zur çiңylərgə ireşye Fransiə burzua mətbuqatəna bik nəq joqntə jasadə. Fransiə burzua gəzitlərə, bu sajlaulardan sunə eşcelər massəsə arasnda kommunislar partiəse joqntəsə kəcəjəcegen, şul uq vaqtta faşislarnən da nqunə jazalar həm monən Fransiə blən Girmaniəne jaqnnaştəru səjasətenə çitti qurqənəc tudrqannəqən əjtələr.

BIRLIN, 19 (Tass). Girmaniə kommunislar partiəse orgənə „Rote Fano“ gəzite yzenen baş məqaləsndə şuşə syzlərne jaza:

— „Girmaniə kommunislar partiəsenen cirattaqə bureə, Birlində kommunislarqa tauəş birgən 500.000 kşenen iң jaxşə rivolytsiəce eləşen partiə safəna tartudan qibarət“.

«Sunqə ike kən ecndə Birlində 1.000 ləp eşce partiəgə krde. Kommunislar partiəse eşcelərne partiəgə tartunə kəcəjty ecen, Birlinnen bətən rajonnarndə eşcelərne partiəgə alu biorolarə təzede. Kicə [illegible] kampaniə unajə blən, kommunisla[illegible] partiəse Birlində kyp mitingelər uz[illegible]. Aratrlar şəhər idarəsenə sajlau[illegible] nətiçələre turnda səjlədelər. Birlin[illegible] eşcelər tora torqan Viddinge rajonna ipt. Tilman ric səjləp, bu sajlaular[illegible] prolitariat arasnda kommunislar partiəse joqntəsə kəcəjyen kyrsətkennege [illegible] əjtte.

BIRLIN, 18 (Tass). [illegible]onnovir şəhərnnən Rejxstagqa sajl[illegible]qan sotsial-dimokrat diputatkə Mar[illegible] Roze, kommunislar partiəsenə ky[illegible]kən ide. Xəzrge kəndə Saksoniə La[illegible]tagə dipupatkəsə sotsial-dimokrat [illegible]riə Kipir də yzen kommunislar par[illegible]se jaqlə dip iqlan qldə. Ul sotsia[illegible]-dimokratlar partiəsnnən cqtə həm [illegible]celərgə məraçəqət itep, alarnə [illegible]er idarəsenə sajlaular vaqtnda ko[illegible]munislar partiəsenə tauəş birrgə ə[illegible]ede.

PARIƏ, 19 (Tass). F[illegible]ansiə kommunislar partiəse orgə[illegible] „Jumanitə“ gəzite, Girmaniə komm[illegible]nislar partiəsenen şəhər idarələr[illegible]ə sajlaularda çiңye unajə blən şuşə [illegible]yzlərne jaza:

— Birlində 600.00[illegible]ləp eşcelər, sotsial - dimokratlarnə[illegible] brnce maj kənndə eşcelər qanə[illegible] aqəzularəna həm alarnən qzəl fr[illegible]toviklar sojuzən taratəp kommu[illegible]lar partiəsen ezərlkləylərenə bik ja[illegible]ə çəyap birdelər. Girmaniə kommu[illegible]islar partiəsenen çiңye, eşcelər [illegible]rəkətenen jaңa rivolytsiəce kytərelə[illegible] turnda Komintirn Başqarmasə pl[illegible]mnda əjtlgən syzlərne raslə.

Dingez kecləre turnda qə konfirinsiə

Konfirinsiəgə qatnaşucə 5 dəylət arasnda kisken qarşəlqlar bar.

LONDON, 18 (Tass). „Dəjli Tiligraf“ gəzitenen səjasi xəbərcece jaza:

— Angeliə xəkymətə Quşma Amirikanən [illegible] gez konfirinsiəsen 21 nce qinvarqa bilgelədə həm şul turəda Fransiə, Italiə həm Japoniəgə bilderylər çibərdə.

VAŞINGTON, 17 (Tass). Quşma Amirika Tşqə Eşlər Ministrlege eşlərən vaqtəca başqarucə Koton mətbuqat vəkillərenə şuşə syzlərne səjlədə:

— „Əgərdə Italiə həm Fransiə, 5 dəylət arasnda dingez məs'ələlərə turnda kileşy jasaludan baş tartsalar, Quşma Amirika xəkymətə, Japoniə həm Italiə dəylətlərə blən gnə dogovor jasarqa ujlamə. Əgərdə dingez konfirinsiəsenə 5 dəylətnen bişəsnnən də vəkillər kilməsə, Amirika diligatsiəse bu konfirinsiəgə qatnaşudan baş tartacaq“.

VAŞINGTON, 19 (Tass). Quşma Amirikanən tşqə eşlər ministere Stimson, Quşma Amirikanən qulnda dingez konfirnsiəsenə qatnaşu ecen acəq həm nqlə ber program juqləqən əjtte.

Angeliə kompartiəse Mirut totqinarən jaqlaj

Hindostanda qulqa alnqan [illegible]e vəkillərən jaqlau ecen ipt. Kempell [illegible]stanqa kitə.

LONDON, 19 (Tass). [illegible]cəliə xəkymətə [illegible] julbaşcə- [illegible] qatnaşu ecen, iptəş Kempəilne Mirut şəhərenə (Hindostanqa) çibərrgə roxsət itte. Hindostan eşlərə ministere Vidzvud Bin şuşə syzlərne səjlədə:

„Kempbil, Hindostanda torqan caqnda, sutta səjasi Konsyltant buləp qatnaşu blən gnə qənaqətlənrgə həm bytən eşlərne eşləməskə, məsələn mitingelərdə səjləməskə vəqdə itəp qulnnan jazu birrgə tieş. Aңar şul caqnda qna Hindostanqa barrqa roxsət bireləcək dide.

Angeliə kommunislar partiəse, Hindostan eşcelər xərəkətə julbaşcəlarən jaqlaucəsəz qaldrmas ecen, bu şartlarnə qabul itərgə məçbyr buldə.Ləkin Angeliə kommunislar partiəse monar protis əldrde. Mirut şəhərndə Hindostan rivolytsiənirlərenə jasala torqan sut, qinvarda jaңadan başlanacaq.

LONDON, 19 (Tass). Hindostan milli kongerisənən komitite, Angeliə xəkymətnnən çəyap alnqancə, yzenen 2 nce nujəbrdəge manifisəna yzgərş krtməskə qərar birde; milli kongeris yzenen bu manifisndə, Sajmon komisiəse blən brgə eşlərgə xəzer ikənnegen bldrgən ide. Şul uq vaqtta, Bingaliə provinsiəsenen milli kongərise- Angeliə - Hindostan konfirinsiəsenə qatnaşu turnda Angeliə xəkymətenen təq, dimen kire qaqarqa buldə həm 1 nce qinvardan başlap Angeliə xəkymətenə passif qarşəlqq kyrsətrgə qərar birde.

Italiədə krəstian cualşlarə kəcəjə

PARIƏ, 19 (Tass). Fransiə kommunislar partiəse orgənə „Jumanitə“ gəzitenə Milan şəhərnnən (Italiə) alnqan jaңa xəbərlər, Italiənen yze blən kən jaq rajonnarnda krəstian cualşlarənən rivolytsiəcelek təsen aluən raslə.jlar. Həmmə çirdə krəstiənnər həm auəl xuçalqqə eşcelərə, faşislarnə aullardan qualəjlar həm faşislarnən militsiə həm zandarmnarə blən suqəşalar. Kalabriədə cualşlar dəyam itə. Kozins həm Fidziə şəhərlərə, faşislar militsiəse ətrətlərə tarafnnan aldə. Tirə jaqtaqə krəstiənner, bu rajonqa ber kmne də çibərmilər. Cualşlarnən quzqaluəna, naloklarnən artuə səbəp buldə. Bu naloklarnən iң kyp eləşe jarlə krəstiənner əstenə təşə. „Lavoro Faşista“ gəzitenen jazunca, jarlə krəstiənnərnen eşləp cqarqan əjərlərenen 70 prosintə nalok tyləygə kitə. Krəstiənner 13tərle nalok tylərgə tieşlər. Cualşə bulqan rajonnarda, krəstiənnər nalok tyləydən baş tartalar. Səjasətcelər, xəkymətnen krəstiənnərgə qarşə qatə caralar kyrəcegen səjlilər.

Fransiədə eşce xəbərcelər xər əkəte

PARIƏ, 14 (Tass). Fransiə kommunislar partiəse orgənə „Jumanitə“ gəzite, bu kənnərdə yzndəge eşce həm auəl xəbərcelərenen eşləyenə ike jəl tulqannqnə əldrde. 1929 ncə jlnən 1 nce yktəberenə eşce həm auəl xəbərcelərenen sanə 1.730 qa çitte. Bu jlnən 9 ajə ecndə „Jumanitə“ gə eşce həm auəl xəbərcelərnnən 4·394 xat kilde.

Fransiada rivolytsiace profsojuzlarnən cinye

PARIƏ, 19 (Tass). Pariə tirəsndəge şəhərcklərdə həm provinsiədəge ajərəm rajonnarda xzmət kamiralarəna eşcelərnen vəkillərən sajlaqan caqta, unitarni (rivolytsiəce) xzmət konfidiratsiəsenen kondidatlarə zur çiңylərgə irştelər. Pariə tirəsndəge ike şəhərcktə tik unitarni profsojuz vəkillərə gnə sajlandılar. Monda riformis həm kotolik profsojuzlar təmam çiңldelər. Sivr dipartamintndaqə tikstil promərşlnnosə yzəge-Armantiər şəhərndə həm mital promərşlnnosənən yzəge bulqan Monluçan şəhərndə, promərşlnnos pritprlətiələrenen ismnege bujnca rifərmislardan ber kşe də uzmadə. Kyp urnnarda kondidatlar jaңadan tauəşqa qujəlacaq.

Miksikedə prizidint sajlau

NIO - JORK, 17 (Tass). Miksikedə prizidint sajlaular bara. Tauəş biry uzdərəla torqan jortlar qəsker tarafnnan saqlana. Prizidint sajlau unajə blən, vlaslar eşce—krəstiən xərəkəten ezərlkləyne kəcəjttelər. Bigerək tə, Miksike kommunislar partiəsenen joqntəsə zur bulqan rajonnarda ezərlkləylər bik kəcəjdə. Miksikenen zur şəhərlərndə qannə bərleşylər buldə. Yterlgən həm jaralanqan kşelər bik kyp. Prizidintlkkə, milli — rivolytsiə partiəse kondidatə Rubino sajlanər ten niqədər qssa da, eşce—krəstiən blogə kondidatə Trianqa 40.000 tauəş birlde.

MIKSIKO, 19 (Tass). Miksiko başqalasənən komindantə, kommunislar partiəsenen qəskərlər arasnda proklamatsiə tərətqannqəqən iqlan qldə. Komindant bu eşnə tikşerrgə həm kommunizm propogandəsə jasauda şiklənqən bətən kşelərne totarqa quştə. Ber nicə kommunis qulqa alənəp tərmegə jaəldılar. Bolarqa cit kşelər blən kyreşrgə roxsət itmilər.

Balalar kymək xuçalqta

Volokolam okrugə, Jaropolis auənnda biəl 7 kşelek balalar tərkemnnən 400 ralalə kymək xuçalqq ojştərldə. Kymək xuçalqnə Vikşin familiələ 13 jəşlek bala o[illegible]ştrdə. Rəsmdə: şul xuçalqnən clinnərə, balalar.

Jaңa skripkəda iske kəjlər

Q. Arslanof rəsme.

Auəl xuçalqqə

kopiratsiələrenə sajlau kampaniəse

Partiənen barlıq kantun, rajon həm vəlıs komititlarəna

1 nce dikəbrdən 15 nce qinvarqa qədər Tatarstan auəl xuçalqqə kopiratsiəsenen həmme tərlərenen də tybəngə citərndə xisap biry həm səjlau kampaniəsce ytkərələcək.

Auəl xuçalqqən sotsializm nigzlərndə jaңa baştan qoru əşndə kymək xuçalqlar təzeleşe - həm auəl xuçalqqə kopiratsiəse aldında torqan zur burclar bu kampaniəgə ajruca əhəmmietle səjasi - xuçalqq təse birələr.

Aldaqə kampaniənen iң əhəmmiətle burclarə tybəndəge bulrqa tieş.

1) Auəl xuçalqqə kopiratsiəsenen cirattaqə burclarən, anən kymək kləştery həm kopiratiflaştəru əşndəge unşlarən həm kimcelklərən massəqa aңnatu.

2) Jarlə, jalcə həm urta xəllelər aktifənən kiң qatlauən auəl xuçalqqə kopiratsiəsen jaңa baştan qoru burəcən turəndan-turə tormşqa aşərqa tartuşlaşuq ələ xəzrgə qədər ojştərlmaqan jarlə - jalcə həm urta xəllelərne kymək xuçalqq - kopiratif təzeleşenə taqən da nqərəq tarta.

3) Tybəngə citərnen, anən ajrəm tarmaqlarənən partiə həm xəkymət tarafnnan birlgən diriktif həm zadaniələrne ytərgə jaraqlə buləp - bulmauən çutkləp tikşery.

4) Kymək xuçalqlarda bu kampaniənen ytkərelyenə ajruca əhəmmiət birelrgə, alar cit ilimintlardan kisken rəyeştə tazartərlrqa, alarnən eş səjfətlarə tikşerelrgə, eşləp cqaru qorallarənən həm başqalarnən kymək kləştərelylərə kəcəjtelrgə tieş. Şul uq vaqtta iң qadi proizvodstva brləşmələrenen ere kymək xuçalqlarqa əjlənylərenə hər tərle jullar blən bulşləq itərgə kirək.

5) Kampaniə barqan vaqtta kopiratif aparatən səjnfi cit həm crgən ilimintlarda kisken rəyeştə tazartırqa, kulaklarnən həm taza tormşlə - larnən yz kondidatlarən həm yzlərə jaqlə kşelərne ytkəry ecen kampaniədən fajdalanrqa trəşularəna jul qaldrmasqa kirək. Auəl xuçalqqə kampaniəsenen başqaru orgnnarnda esləy ecen jarlə, jalcə həm urta xəlle aktiflarnə kytərrgə həm kampaniənen bətən barsəəna partiə çitəkcelege buldərunə tə'min itərgə kirək.

Jucarəda sanaləp ytkənnərnə tormşqa aşəru ecen Өlkə Komitite təqdim itə:

1) Kymək xuçalqlarda həm auəl xuçalqqə kopiratsiəsndə kampaniəne ytkəry komisiələre təzy ecen caralar kyrrgə, ul komisiələrne partiə çitəkcelege blən tə'min itərgə.

2) Başqaru həm kontrol' orgnnarəna sajlaqan vaqtta alarnə, bigrək tə ere kymək xuçalqlar, ere rajonnar, proizvodstva həm auəl xuçalqqə şirkətlərə szqə bujnca eşkə jaraqlə, səjnfi jaqtan cnqqan həm xəzrlklə eşcelər blən tə'min itərgə.

3) Partiə ojşmalarə clinnəren urnnarda kampaniəne ytkərygə turəndan turə qatnaşu ecen urnnarqa çibərəp, jalcə, jarlə, xatən-qəz həm jəşlər çilşlarəna partiə çitəkcelege buldərunə tə'min itərgə.

Brigadalar slytəna xəzrlek jomşaq

slytqa tuqəz kən qaldə.Ləkin kyp urnnarda xəzrlek eşlərə aləp barməjlar ələ.

Udarnəj brigadəlar slytə xəzrlek eşlərə aləp barlmau arqasnda 1 nce dikəbrgə kickterlde.Ləkin bez slytnən 1 nce dikəbrdə bulunə da əşana alabzmə? Əgər də bez Galaktionof fabrigndaqə xəzrləny eşlərenə kyz salsaq, anda bu eş kəlke dərəçəsndə bara. Fabkom eşcelərenen ujnca, alarda brigadəlar da, prsidətel də bar, xətta xəzrlek eşlərə də aləp barlalar.Ləkin fabrikqa kyz salsaq başqa nərsə kyrəsen.

VSFS əndəməsndə, brigadəlar slytəna xəzrlek eşenə xuçalqq - səjasi dogovorlarnən ytəlylərən tikşry həm sotsializm jarəşənən jaңa basqcqa basuə itep qaralrqa tieş dip əjtelə.Ləkin eşkə kilgəndə fabzafkomnar alaj qarəj alməjlar.

Spirt zavodənən juu həm salu sixndə 3 brigadə bar. Alarnən brse komsomollar brigadəsə buləp, anən jaxşə qna unşlarə da bar. Udarnitsalar-Komsomolkəlarqa bylələr də birlgən.Ləkin alar slytqa xəzrlənmilər. Zavkom zavodqa slytta ike urən birelye turnda brigadəlarqa əjtkən də eş şunən bən btkən. Bətən kyrlgən xəzrlek şul bulqan.

Slytnən yz vaqtnda çiəla almau qurqənəcə bar.

„Spartak“ profsajuz eşcelərə slytnən əhəmmiəten niqədər aңnasalar, şul qədər ber nərsə də eşləməgənnər.

— Bik jaxşə aңnəjm -dі proizvodstəva komisiəse prsidətele-Ləkin ni eşlim sunə? Jəz kisəkkə ajrəla alməjm bit. Bzdə jarəş dogovrlarən tikşrgənnen sunnda 30 jaңa udarnəj brigadə təzlde. 500 kşe jarşqa qatnaşa. Ujən tygel bit. Alarnə aformit itep bterrgə kirək bit. Mnə şular arqasnda slytqa xəzrlənrgə məmkinnək juq...

Brigadəcələr kiңəşmə jasadılar, ə slyt turnda ber syz də jəşmədelər. Ə nit bu kiңəşmədə slytqa xəzrlek eşen çəjep çibərrgə məmkinnək bar ide bit.

Ələ bez kyptən tygel genə Vaxitof zavotnda həm „Svitoc“ ta slytqa xəzrlek barmauə turnda jazqan idek. Aңar inde 10 kənnəp vaqət uzdə. Ə anda bez xəzrdə də şundəj uq eşszlkne kyrəbez.

Sunqə kənnər jaqunaşalar. 5 nce dikəbrdə udarniklarnən bətən Sojuz sjəzlarə acəla. 1 nce dikəbrdə Bətən Tatarstan slytə acəlrqa tieş. Xəzrlek eşlərə bolaj barqan caqnda, bez slytnən unşlə ytyenə əşana alməjbəz. Xəzrlek eşlərən kəcəjtrgə, salqən qarauclarnə çəyapqa tartrqa kirək.

F. S.

Kontrol' sannar

kymək dogovrlarqa krtelrgə tieşme?

Barlıq profsojuz ojşmalarəna həm xuçalıq pritpriətiələrenə

(Profsojular Yzək Sovitə həm S S S R Juqarə Xalıq xuçalqqə Sovitə aңnatmalarə)

MƏSKƏY, 19 (Tass). Kontrol' sannarnə kymək dogovrlarqa krty turndaqə məs'ələ bujnca urnnarda xuçalıq orgnnarə həm profsojuz ojşmalarə arasnda ber qədər konfəliktlar cqu unajə blən, Bətən Sojuz Profsojuzlar Yzək Sovitə həm Juqarə Xalıq Xuçalqqə Sovitə tybəndə əjtigənnərne qullanrqa təqdim itələr:

1) Promərşlnnos - finans planənən kontrol' sannarə bujnca bulqan barlıq san kyrsətmələre sotsializm jarəşə turndaqə dogovrlarqa krtelrgə tieş. Alarnən barəsən da kymək dogovrlarqa krty julə blən, sotsializm jarəşə turndaqə dogovrlarnə kymək dogovrlar blən alştərunə jalqəş dip sanarqa.

2) Profsojuz ojşmalarəna həm xuçalıq orgnnarəna, kymək dogovrlarnə jaңadan təzegən vaqtta, dogovrlarqa tybəndəgecə baş punkət krtrgə təqdim itərgə: - „prolitariatnən qəmumi səjnfi burclarnnan (sotsializm təzeleşe həm auəl xuçalqqənən jaңa baştan qoru tizlkləren eşkə aşəru, ilnen saqlanucannqqən nqətu həm eşcelər səjnfənən matirial, torməş kul'turə jaqlarən jaxşrtu burclarnnan) cqəp, xuçalıq orgnnarə, profsojuz ojşmalarə həm eşce - xzmətkərlər, pritpriətiənen 29 - 30 ncə jlqə kontrol' sannarən ytəy ecen yzlərenen qullarnnan kilgən bətən caralarnə kyrrgə məçbyr itələlər„.

3) Bətən Sojuz Profsojuzlar Yzək Sovitənən həm Juqarə Xalıq Xuçalqqə Sovitənən kymək dogovrlarnə jaңadan təzy turndaqə diriktif xatlarə bujnca, tybəndəgelər əjtep ytelə:

„Aldaqə kymək dogovrlar kampaniəsenen burcə - xzmətkə dəres normə quju həm xzmət xaqən tərtipkə salu julə blən, xzmət xaqə blən xzmətnen eşləp cqarunə ysy arasnda hər ber pritpriətiədə promfinplannən ytəlyen tə'min itərlek bağlanəş tudərudan qibarət“. Şul unaj blən xuçalıq orgnnarə həm profsojuzlar kymək dogovrqa tybəndəgə punktnə krtrgə tieşlər: „Dogovrnə təzyce hər ike jaq xzmətnen eşləp cqarəşə həm xzmət xaqə bujnca, şul xuçalıq brləşməsenə (triskə həm anən pritpriətiəsenə) bilgelengən həm tybəndə kyrsətlgən kontrol' sannarnə ytərgə məçbyr itələlər“. Xzmət xaqən tərtipkə salqanda həm tixnikə normirovaniəse bilgelegən vaqtta, şulaj uq bu kontrol' sannarnə ytəy ecen eşləy həm bəjə normlarən jaңadan qarap cqarqa kirək bulqan vaqtlarda şuşə juqarəqaqə punkət təp nigez itep alына. Bu vaqtta xuçalıq orgənə, promərşlennos - finans planə tarafnnan kyzətlgən tixnikə - proizvodstəva həm ratsionalizatsiə caralarən tormşqa aşərrqa məçbyr itelə.

Profsojuzlar yzək sovitə sikritarə: BƏJBIRG.

SSSR Juqarə Xalıq Xuçalqqə Sovitə prsidətelə. KUJBIŞOF.

Italiədə krəstian cualşlarə kəcəjə

PARIƏ, 19 (Tass). Fransiə kommunislar partiəse orgənə „Jumanitə“ gəzitenə Milan şəhərnnən (Italiə) alnqan jaңa xəbərlər, Italiənen yze blən kən jaq rajonnarnda krəstian cualşlarənən rivolytsiəcelek təsen aluən raslə.jlar. Həmmə çirdə krəstiənnər həm auəl xuçalqqə eşcelərə, faşislarnə aullardan qualəjlar həm faşislarnən militsiə həm zandarmnarə blən suqəşalar. Kalabriədə cualşlar dəyam itə. Kozins həm Fidziə şəhərlərə, faşislar militsiəse ətrətlərə tarafnnan aldə. Tirə jaqtaqə krəstiənner, bu rajonqa ber kmne də çibərmilər. Cualşlarnən quzqaluəna, naloklarnən artuə səbəp buldə. Bu naloklarnən iң kyp eləşe jarlə krəstiənner əstenə təşə. „Lavoro Faşista“ gəzitenen jazunca, jarlə krəstiənnərnen eşləp cqarqan əjərlərenen 70 prosintə nalok tyləygə kitə. Krəstiənner 13tərle nalok tylərgə tieşlər. Cualşə bulqan rajonnarda, krəstiənnər nalok tyləydən baş tartalar. Səjasətcelər, xəkymətnen krəstiənnərgə qarşə qatə caralar kyrəcegen səjlilər.

Sovitlar Sojuzında

Çir təzy eşlərə ecen jasalqan burclar bterlsen.

MƏSKƏY, 16 (Rosta). Narkomzim xisabə bujnca çir təzygə həm çir təzy eşlərə ecen xalqnən burcə 1 nce yktəbrgə 7 milion 20 men sumqa çitə. Narkomzim, burclarən birrgə tieşle kşelərnen sotsial sostaflarən tizlek blən acunə Okrug Başqarma Komititenə tapşərunə Sovharkomnnan sorəj. Jarlə xalqtan burclar alnmasqa tieş, ə qalqannarnnan iң qsqa vaqt ecndə alənəp btərgə tieş. Şunən blən brgə jaxşə xuçalqlarqa həm kulak xuçalqlarəna qarata kytərnke xaqlar qullanrqa tieş.

Urəs bigclərə blən nimes bigece Val'tir arasnda nizaq cqtə.

LININGRAT, 16 (Rosta). Novgortaqə „Komintirn“ forfor zavotnda tixnik diriktər blən nimes inzinirə Vol'tir həm inzinir - tixnik kolliktifə arasnda kisken nizaq cqtə. Өlkə Prof sovit həm forfor trise, Kiramika instituta bigclərenen qatnaşə blən komisiə bilgelədelər. Komisiə tikşery ecen Novgortqa kitte. Nimes bigece Val'trqa qarşə kytərlgən nizaqnə tikşrgən videmstva komisiəse, jaңadan Novgortqa barrqa həm yzlərenen nətiçələren „Komintirn“ eşcelərenen qaramaqəna qujarqa qərar qldə. Komisiə, zavotnən inzinir-tixnik kolliktifə boiorasə, Val'tirnen ratsionallaştəru eşlərenə tərle qarşəlqlar eşləgən həm ul jaңadan sajla nrqa tieş dip təba; ə bajtaq urəs eşcelərə urnnarnnan alənrqa jəisə başqa zavotlarqa kycerelrgə tieşlər. Komisiə Novgortqa ike kənnən suq kitə.

Cit il eşcelərə Dnipropitrovskidə.

DNIPROPITROVSKI, 16 (Tass). Girmaniə, Fransiə, Latviə həm Avsteriə prolitarlarənən 42 vəkillek cit il eşcelərə diligatsiəse kilde.

Tixnike kadrlarь xəzrləy turnda

Yzək Komititneń iyl plinumь qərarlarьn ytəy turnda V.K.P. (в) Yzək Komitite rizolytsiəse

(ئیبده‌ش کاگانوڤیچ داکلادی بوینچا ؤ. ک. پ. (ب) ئوزەك كەميتيتى پلينومى تارافندان 1929 نچى ،يل، 16 نچى نويەبردە قابول ئيتلدى).

ساتسييالیزم تۆزۈلۈشۈنك عادەتدەن ،تش گيگانت‌قۇلاچەيب‌جيبەروۋى ،پارتييەنك تالدىـ عى كاپيتال ئيللەرن «قووب جيتب - ،ئوزب كيتو» تورندا‌عى ،لوزدئۆسن پراكتيكندا كور- سەتوچى بيش يللق پلاننك ئوتەلووى هەم ئيللىنزده ،سينفى كۆرەشنك ئوتكنلەشووى - منە بۆلار پارتييە تالدىنا كادرلار مەسئەلەسن بۆتن كولەمىنى هەم بۆتن كيسكنلۆغى بلەن كيتۆب باسدىرالار. كۆالىفيكاتسييەلىنى تيحنيكى هەم جيتەكچى كادرلارنك بر نچە يللار بوينچا حۆكم سۆرب كيلگەن جيتشمەچۆچ - لكلەرى، حەرزگى واقندا پرامىشلىننسنك كۆچلى رەوشدە كيكەيووى هەم ئاول حوجالىغنك ساتسييالیزم ئيگزلەرندە ،ئاچا باشدان قۆرۆ - لووى ئارقاسندا تاعن‌دا ئعنۆراق سيزئلە ياشلادى. ئوتەكەن ،يل (حوجالق ئوستۆشنك بيش يللق پلان بوينچا بيلگئلەنگەنگە قارا- عاندا ئارتب كيتووى هەم بر نچە ئورندا ياگادان ڤۆرتقچلق، زارار سالو ئشلەرى ئاچئلو) ياگا پرالیتار بلەچلەر كادرى حەزر- لەونى تيزلەتو هەم ياحشرتو مەسئەلەسن بزنك ئالدىنزعا بۆتن كيسكنلۆغى بلەن كيتۆب باسدىرا. ياگادان ياگا سۆزاولار ،بولو ئارقاسندا حەزرگى ،چۆر بلگچلەرنك ساتى تورندا‌عنا توگل، بەلكى ئالارنك سيفاتلارى تورندا‌عى مەسئەلەنى‌دە قوز عاتا. بۆتن دۆنيا ڤەن هەم تيحنيكىنسنك ئيك سوڭغى ئوكشلارى ئيگزندە پرامىيشلىننسنك هەم ئاول حوجالىغنك ئالما ياروۋى، بارلق پرايز- ؤودستۆنا ئاپاراتن ئاحئرندان ئوق ئوزگەرتب ڤۆرو، ساتسييالیزم هەم كاپيتاليزم ئيليمينت- لەرى ئارا‌سندا‌عى كۆرەش شارتلارى ئچندە بارا تۆرعان ساتسييال - ئيكانومیكى ئشلە- رنك ڤيينللىغى - منە بۆلار تۆزئلب كيلە تۆرعان ساتسييالیزم حوجالىغنا (پرامىش - لىننسا)، ترانسپرت، ئاول حوجالىغى، ڤينانس، كاپيراتسييە، سەودە هەم باشقالار) ياگا تيب- دەگى تيحنيكى جيتەكچىلەرى هەم ئۆيشدۆ- روچلارى سۆزيلار. بو كادرلارنك تيپئشنچە تيرەن ماحسوس تيحنيكى - ئيڤتيسادى بلەملەرى، كيك كولەمدە ئيجتيماعى - سە - ياسى قارا‌شلارى هەم پرامىشلىننس ئۆچن كيرەك بولا تۆرعان ياحشى سيفاتلارى بولرعا تيپش. لەكين ئەلىق بزدە ياگا كادرلار حەزرلەو تيزلئگى، ڤيندوستريييەلەشدئرو هەم ئاول حوجالىغن ساتسييالیزم نيگزلەرندە ،ئاچا باشدان ڤۆرو تيزلگلەرندە ئازعادا جيتشە ئالمىلار. حەزر بز بلگچلەرگە بولعان سۆراو بلەن ئالارنك حەزرگى ئوسو ئيتلگلەرى ئارا‌سندا «ڤاچىق» نك عادەتدەن ،تش كيك كولەمدە ئاچئلب كيتووى ئالدندا تۆرابز، بو تەرسە كيلەدەگدە ساتسييالیزم حوجالىغنك ئوسووى ،ئوكشلىق بارو ئۆچن كيرتە بولاچاق. بلگچلەرنك سان ياغندان‌عنا توگل، بەلكى سيفات ياغندان جيتشمەچۆچلگلەرى بولعاندا ،بو نەرسە بيگئرەك‌دە ،زور قورقۆنچ ،بولب ئۆرا. چۆنكى ئەلىق بزدە بلگچلەرنك تيحنيكى كۆالىفيكاتسييەلەرى، ڤيڤتيسادى بلەم ياڤاگرى جيتەرلك توگل، ئالارنك ئيجتيماعى - سە - ياسى نقلگلارى يوق، هەر نەرسەدەن جيتدە ئۆرالار هەم حەتتا ڤايسىز بر بلگچلەردە ئالگلى رەوشدە جيمئروچى ڤايسىز بر قۆرۆ- ڤچلارنك ئشلەرندە بيگئرەكدە ئاچق كورندى. ڤۆرتقچلارعا قارشى كيسكن رەوشدە ئۆرەشو، ئلگگەچە ساف وجدان بلەن بيرئلب ئشلەوچى بلگچلەردەن ڤايدالانو، ئالارنك ئش شارتلارن ئەلىندەن ئەلىق ياحشرتب ،تۆرو بلەن بركە، سەويت ئۆلاسىنا ئانك، ساتسييالیزم تۆزئلىنشى بولندا‌عى بۆيك ئشندە ،زور تاپانچ بولرلق ياگا پرالیتار بلگچلەر حەزرلەونى‌دە هەر تۆرلى بولار بلەن كۆچەرتگە كيرەك. بزگە، ئوسب كيلە تۆرعان ئيحتياجنى قابلارلىق، بلگچلەر ئارا‌سندا‌عى بزگە دۆشمان بولعان ئيليمينتلەرنى ئالما‌شدئرلق هەم پرامىش - لىننسدا‌عى، عۆمومەن ،س. س. س. ر. نك حالق حوجالىغندا‌عى كادرلار ساستافن ئاحئراندان‌ئوق ياحشرترلق بلگچلەر كيرەك.

پارتييەنك ،ئوق ئيليمينتلەرى هەم ئالار بلەن كيلىشوچئلەر حەزرگى چۆرۆدا ياگا كادرلار حەزرلەو مەسئەلەسنك بۆتن كيسكىـ لئگن تۆشئنب بتە ئالميلار. ئالار پرالیتا - ريات ئارا‌سندان ياگا بلگچلەر كادرنى حەزر- لەونى تيزلەتو بورچلارنى قابلاب قالدئرعا ترئشالار. بو نەرسە ئالارنك ڤيندوستريييە - لەشدئرو هەم ئاول حوجالىغن كومەگلەشدئرو تيزلئگن ئاقئرئنايتوعا، ئيلئبزده كاپيتاليزم تۆرعئزوعا تۆتقان يوللارنا بيك ،تورى كيلە. ئيلئبزدەگى ،سينفى كۆرەشنك ئوتكنلەشوون كورميچى هەمكورىگەدە تلەميچى ئوكلار بلگچلەر ئارا‌سندا‌عى سەياسى ياڤادان بولئنو فاكتلارن هەم ئايزم. ڤۆرتقچلار تۆركملەرى ئارتئلى

منە تاعى بر ئارگينال: «ڤيكر»

— «ريوەلوتسييە واقتلاردا بۆتن حالق ئيگى لاگيرعا بولئنب، قوللارنا ڤۆرال ئالب، ئيكئسنى ئيگى ياڤادان ،ئوزب كۆرەش ئالب باردى، ديب ئويلارعا يارامى.»

بو «ڤيكر» نك ئارگينالئغى شوندا؛ ،ئول، تيچك ئيتب ئويلارعا ياراعاننى تاگى ئەيتمى قالدئرا. شوكار كورە، گرازدانلار سوعشلارى‌دا، ئاق گۆزاردييەدە، باندئلاردا، باسماچئلاردا، ئالارنى جير يۆزندەن يوق ئيتەگەن قۆل ئەرميەدە ،بولب - بولماو مەسئەلەسى چيشلمى قالا. ئەلله بولعان، ئەلله يوق، شەيتان بلسن.

ئاڭلى ئورننا ،ئول منە ،شوندى بر عەجەب واقيعەدەن حەبەر بيرە:

— «ئاچق سوعشدا جيكلگەن ئاتار - ياشقرد بورزووازييە سىنئك ئيديياليگوييەسن ،بو بابوتچيك ميللەتچى كاممونيسلار ئوزلەرنە ئالب، پرالیتارييات بلەن كۆرەش ياشلادئلار. لەكين پرالیتارييات ديكتاتورا- سن ئاچق سوعشدا جيكە ئالمايا‌چاقلارن يلب تاكتيكالارن ئوزگەرتدئلەر. كاممونيسـ لار پارتييەسىنە كرب، ئچەدەن ،تۆرب پرالیتارييات ديكتاتوراسن يعو چارا‌سنا كرشدئلەر.»

بو ئۆزمتەدە كيتئرلگەن ،بو كۆنگە حەتلى سـ. سـ. سـ. ر. گرازدانلارى بلمەگەن عەجەب حەللەر شوشئلار: برنچى - پابوتچيك كاممو- نيسلار ديب ئاتالعان تيپ كاممونيسلاردا بار ئيگەن، ئيكنچى - ئالار پارتييەگە كرگەنچى ئوك كاممونيس بولعانلار، ئۆچنچى - ئەدەمە بالاسى بر بوتالا باشلاسا بينيەهايە بوتالا ئيگەن.

شولاى ئيتب، تاريخى هەم تيپوريتيك نيگز سالعاندان ،سوك عەليمجان ئەمينف ڤاسل مەقسادقا كوچب بۆلاى ديب سوز باشلى:

— «ئول چۆرلاردا ميللى ئۆلكەلەردە ،ئوك «سول» گروپپىلارنى ئچئنە ئالعان مەعنەلەرى، حەرزگى بز ،ئوك «سول» ديب يۆرتكەن مەعنەنى ئاگلاتمى ئيدئلەر.

ئول واقتلاردا «سوللار» پرالیتارييات ديكتاتوراسى تارافدارى مەعنەسن ئاگلاتـ سالار، ئوك ئيسمە ،مۆنك كيرئسنچە، پرالیتارييات ديكتاتوراسىنا قارشى مەعنەنى ئاگلاتا ئيدئلەر.»

مە منە. ئيشتمەگەن بولساك، ئيشت. ،ئول چۆردا ميللى جۆمهوورييەتلەردە تيك ئيگى گروپپىغنا بولعان. پرالیتارييات ديكـ تاتوراسى تارافدارلارى‌دا تيك «سوللارعنا» بۆنعان.

قارا سين ئە. پارتييە بولماعان ئيگەن‌لە باسا. عەجەب، بيك عەجەب. ئە مەكتەبدە مارکسيزم، لينينيزم، ئوقب ياتوچى بالالار، ميللى جۆمهوورييەتلەرنى پارتييەنك ميللى سەياسەتن تۆرمشقا ئوتكەرو ئوگايى بلەن دۆنياعا توعان، ئالاردا كاممونيسلار پارتييەسى جيتەكچئلك ئيتب كيلە، ميللى سەياسەتنى ئوتكەرودە قۆماچاولق ئيتكەن ،ئوك هەم «سول» گروپپىلارعا قارشى پارتييە توقتاوسز كۆرەشكەن هەم كۆرەشدە، بو تورندا ئۆزەك كەميتيتنك ،بولسن، 4 نچى ميللى كيگەش- مەنك ،بولسن، ميللى جۆمهوورييەتلەردەگى پارتييە كانفيرينسييەلەرنك، پارتييە كەمى- تيتلەرنك ،بولسن بيك كوب مەرتەبە چعارعان قەرارلارى بار ديب ئويلاب يۆريلەر. يالعنشالار ئيگەن ئالاى بولعاچ بيچارالار. پارتييە تاريخـ لارى ئالارنى ئالديلار ئيگەن.

دۆرس، عەليمجان ئيبدەش ،ئول گروپپـ لارنى حەزر «ياڤلامى». تيك ديسەك:

— «ئالار - تاتارستان «سوللار» گروپـ پئسى، سوڭغى ڤيكدە پارتييە جيتەكچئـ لئگندەن ريزا بولماعان ئايزم. ئيليمينتـ

لارنك ڤوشئلووى بلەن ئوزئنك برنچى يۆزن يوعالتدى.»

ئەنە ،شول قەمەرلەر كرب، بيك دۆرس بولعان، پارتييەگە قارشى كۆرەشدە بيك ماتور ئشلەب كيلگەن حەرەكەتنى بۆزدئلار. ،نو، شوندان ،سوك ئيندى ئەمينف‌دە:

— «حاتاينۆچ ئيبدەشنك تاتارستان ئۆيشماسىنا سۆيلەگەن ئۆزندەن ياشلاب ،بو ميللى گروپپىپروفكلارنك ماناپولىنى جيتەكـ چئلگەرنە قارشى (،ئوك ئيسمە ئاستندا يۆرگەن ،گروپپى حاقندا ،ئول واقت سوز بولمادى. چۆنكى ئيبدەش حاتاينۆچ ئالارعا ريوەلوتسييەنى يعار ئۆچن ئۆيشقان بر ،گروپپى ئيتب قارى ئيدى. بو هەر كمگە مەعلوم) باشلاعان كۆرەش ،بيك واقتلى هەم ئابسالیوتنى دۆرس ،يول ئيدى» ديييەرگە ريزا بولا.

لەكين ،بو ئورندا عەليمجان ئيبدەشگە بر نچە دانە سۆزاو قويا‌سى كيلە.

1) حاتاينۆچ ئيبدەش كيلگەنچى تاتارستان پارتييە ئۆيشماسندا گروپپىلارعا قارشى كۆرەش ،بولدئمى؟ بولسا سينئگچە ،ئول واقتلى هەم دۆرس ئيدئمى؟

2) حاتاينۆچ ئيبدەش كيتكەچ گروپپىلارعا قارشى كۆرەش بارامى؟ ئەلله يوقمى؟

3) حاتاينۆچ ئيبدەش چۆرندا ئۆزگلارعا شولاى قاراعانلار، حەزر باشقاچا ڤاريلارمى؟

4) نى ئۆچن حاتاينۆچ ئەوەرنى گنە ئالاسك؟

عەليمجان ئيبدەش كيتابلار تاراتو ئشى بلەن كاماندىروفكنا چعب ماحسوس مەقالە يازار ئۆچن ئوفاعا كيتكەن جيرندەن قايتما- عانعا، ئانى كۆتب تۆزرعا يزنك واقت سيدرماعانعا هەم بيرەسى جەوابلارن مەقا- لەسنك روحنا قاراب ئالدان ئوق بلگەنگە، بز مۆندا ،ئول جەوابلارنى تەرتيب بلەن تزەرگە بولدق.

1) حاتاينۆچ ئيبدەش كيلگەنگە حەتلى ئالارعا ئوزلەرنك پراكتيك بلملەرن ئەلندەن ئەلنى ،تونترب ،تۆرو هەم كيرەكلى بولعان تيپوريييە بلنمن ئالو ئۆچن ئيك كيك مۆم- كينلكلەر بيرو ،يولنى بلەن، پرايزۆو- دستۆنۆا پراكتيك جيتەكچئلەر كادرنى حەزر- لەونى هەر تۆرلى يوللار بلەن كۆچەيترگە. پرامىشلىننسدا هەم ترانسپرتدا تيحنيك حز- مەتلەرنى باشقارب ،تۆروچى پراكتيك ئشچۆ- لەرنك تۆب ماسستسن ياقندا‌عى 3 ،يل ئچندە ياگا باشدان حەزرلەب چعارعرا.

5) كرەستييەنلەر تارا‌سندان، شولاى ئوق كومەك حوجالىغ، سافدوزەهەم جير ئورگنلارى ئشچۆ - حزمەتەكەرلەرى تارا‌سندان ئاول حوجالىغندا ئشلەوچى پراكتيكلارنى ئەلدەن ئەلنى ياگا باشدان حەزرلەب ،تۆرو تەرتيبين ڤويارعا. مەعاريف حالق كاميسارييا‌تلارى بلەن برلكدە ،سسسسر. جير ئشلەرى حالق كاميـ سارييا‌تىنا - 1930 ئچنچى ،يلنك عينوارندان‌دا سوڭكا قالميچى، تۆب ئاول حوجالىغنى رايونلارنك بارۆسندا‌دا ئۆچ ئاول حوجالىغنى يوعارى ئوقو ،پۆرتى، تيحنيكومىلار هەم ئيك برنچى چيراندا كومەك حوجالقلار ئۆچن ئاگرانومييە - پلان حزمەتەكەرلەرى حەزرلەو

يوعارى تيحنيكى ئوقويۆرتلارنى ،ئۆيشدئرو هەم ئالارعا جيتەكچئلك ئيتو مەسئەلەسى

1) يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارن يوعارى حالق حوجالىغى سەويتى قاراماعنا بيرو ،ئوكشلىق بولعانلىغن ئەيتب، مۆندان ،سوك سالتنا تۆرعان ئيندوستريييە يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارن هەم تيحنيكومىلارن ،شولاى ئوق 1929-30 نچى يلدا ئاور ئيندوستريييە ئۆچن كيرەك بولعان بر نچە يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارن يوعارى حالق حوجالىغى سەويتى قاراماعنا بيرونى تيش ئاباراعا. تيحنيكى ئوقو يۆرتلارى باش ئيدارەسىنك ئشلەرن بيك نق ياحشرترعا، ئانى ئشچئلەر بلەن كۆچدى- ترگە هەم ئاگار ئوز قاراماعنا بيرلگەن يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارندا ئيدارە - حوجالق هەم ڤەن-بيداگوگييە ئشلەرندەگى بۆتن جەوابلىلىقنى يۆكلەرگە. شول ئوق واقتدا بر نچە يوعارى ئاول حوجالىغنى ئوقو يۆرتلارن جيرئشلەرى حالق كاميسارييا‌تى قولئنا بيرورگە. ،شونك بلەن برگە، مەعاريف ئشلەرى حالق كاميسارييا‌تىنك بۆتن يوعارى ئوقو يۆرتلارنا بولعان جيتەكچئلگنى ئشن ياحشرترعا، شولاى ئوق بۆتن يوعارى ئوقو يۆرتلارندا، شولار ئچندە يوعارى حالق حوجالىغنى سەويتى، مەعاريف مەمجير ئشلەرى حالق كاميسارييا- لارى قاراماعندا‌عى يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارندا‌دا پراگرام - ميتد مەسئەلەرندەگى يولباشچئلغنى كۆچەيترگە.

2) يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارنك ئچكى تۆزئلشلەرندە مۆڭا قەدەر بولعان جيتشسز - لكلەرنى بتترگە؛ بۆتن ئادمينيسترا‌تسييە - پيداگوگييە ئشلەرن يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارنك ئيدارەلەرنە پۆكلەب، بو ئشدە ئستودينتلار ئۆيشمالارن بوشاترعا؛ پارتييە ئۆيشمالارى پارتييە يۆعئنئنسن ياساو هەم يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارنك ئيجتيمىيە - مەياسى تۆرمشندا يولباشچئلق ئيتو بلەن برگە، ئيدارە ئشلەرندەگى مەسئە- لەلەرنە قاتناشب، ئوردان - ،تورى ئالارعا ئادمينيستراتسييە يۆئرقلارى بيرمەسكە تييشلەر؛ ئالارنك ئيدارەلەرن (ريكتر، ديكان هەم باشقالارنى) ساپالاب قوويىنى تيپشلى يولباشچى ئوركنلار تارافندان بيلگئلەو بلەن ئالماشدئرعا، ،شونك بلەن برگە، يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارى ياننداى پرافيسورلار هەم ئستو- دينتلارنك وەكيللەرندەن عيبارەت ئشلگلى سەويتلەر بارلقا كيتئررگە.

3) ئوزەك كەميتيت پارتييە ئۆيشمالارنا ياگا كادرلار حەزرلەو، پارتييە ئشن هەم ئالارعا ،سينفى دۆشمان ئيليمينتلەر بلەن كۆرەشرلك دەرەجەدە كاممونيسلق تەربييەسن بيرونى كۆچەيترگە تەقدىم ئيتە. پرافسايوز ئۆ- يشمالارنك ئشلەرن كيسكن رەوشدە ياحشرترعا؛ حزمەت ديسسيپلينا‌سن هەم ئوقو ئشلەرى ئيڤڤيكتن ياحشرتونى كۆچەيترگە. يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارندا‌عى كاممونيس ئۆچن حزمەت ديسسيپلينا‌سن، پرايزيۆرلىنى يوعارى- دەگى ئشلەب چعارو ديسسيپلينا‌سى كبك ئوك كيرەكلى سانالا. ،شونك بلەن برگە، يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارندا جيبئلشلار هەم ئوقو ئشلارنك سانن ئازايتب، ئستودينتلارعا تارتى ئش يوكەمەگەن ئازايتب، پرايزيۆرلىنى ئارتق جماعەت ئشلەرندەن بوشاترعا.

يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارنك ساتسييال ساسـ تافلارن ياحشرتو

1) 28-1929 نچى يلدا يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارنا ئوقوچلار قابول ئيتكەندە تاندا ئشچئلەرنك تارتقانن ئيعتيبارعا ئالب، ياقن يللاردا ئوقوچلار قابول ئيتكەندە ئشچئلەرنك سانن عۆمومى ئوقوچلار سانندا قاراعاندا 70 پراسينتقا جيتكئررگە. ئاول حوجالىغدى يوعارى تيحنيكى مەكتەبلەرندە ئشچئلەرنك، باتراكلارنك، يارلئلارنك هەم كومەك حوجالقلاردا ئشلەوچئلەرنك سانن 75 پراسينتندا‌دا كيم ئيتەمسكە. ،شونك بلەن برگە، يوعارى تيحنيكى مەكتەبلەرن ئۆشمان ئيليمينتلەردەن تارا‌رتب، ئستو- دينتلارنك ساتسافتن ياحشرتو كيرەك. لەكين تارا‌رتونى كامپانيىنە رەوشندە توگل، بەلكى يوعارى ئوقو يۆرتلارنى ئشچئلەرندەن كامادا‌ر ئورنلارنا ياگا كادرلار كوتەرگەتەقدىم ئيتە. بۆتن ساپوز پرافسايوزلار سەويتى فراكسييەسندە حوجالق ئشلەرندە 1500-2000 پرافيسييانال ئشچئلنى كوتەرونى تابشدئرعا. ئوزەك كەميتيت هەم پرا- ميشلىننس ئورگنلارى (پرامىشلىننس ئاگادىـ ييەسن، ياگادان حەزرلەو ئوركلار هەم ،باشقالار) تارافندان تۆرمشقا قويلعان پرا- ميشلىننسنك جيتەكچى، ،ئۆيشئنئروچى كادر- لارنك كولتورى دەرەجەلەرن كوتەرو هەم تيحنيك - ئيكانوميك ياقدان ئالارنى حەزرلەو تورندا‌عى چارالارنى مۆڤافيق تابو بلەن برگە، ئوزەك كەميتيت ،بو ئشنى ترانسپرتقا، ئاول حوجالىغنا، سەودە، ڤينانس هەم باشقا ئشلەر- گەدە كرتو، شولاى ئوق پرامىشلىننسنك كيرەكلى تارماقلارندا (نيفت، كومرەهەم باشقالار). ئستـ پينسييالالشئنرو ئشن زورايتب، ئورنلاردا پرامىشلىننس ئاگادىيەمييە سەننك بولكەلەرن، ئۆيشـ ئنرو ،يولنى بلەن ،بو سيستيمنى كيگەيترگە تەقدىم ئيتە. ئۆزاق واقت ئوقرعا مۆمكينلىگنى بولماعان جيتەكچى حوجالق كادرلارن ياگادان حەزرلەو ئۆچن، ئوقو واقتى بريلعا قەدەر بولعان قسقا،واقتلى دائيمى كورسلارنك كيك چلەتەرن ئۆيشئنرعا، ،شونك بلەن برگە، چيتەدەن ،تۆرب ئوقو ئشن‌دە تەئمين ئيتەرگە.

2) عائيلەچئلگنى بتترو هەم چيتشسزلك، يالعشلقلارنى يەشئرو ئشنە قارشى كۆرەشو بلەن برگە، ئوزەك كەميتيت جيتەكچى كادر- لارنى پرديرييەتييە هەم ئوچريزدينييەلەرندە حوجالق ياگى سەياسى ،تۆرمشنى بلەن تورئدان -،تورى بەيلەنمەگەن ئۆتن ئشلەر- دەن بوشاتب، ئالارعا پرايزۆودستۆنا ئشندە نەتيجەلى هەم تيرەن ئش ئالب باررلق شارتلار تودئررعا كيرەك تابا. برئورندا ئۆتاش 3 - 4 ،يل ئشلەمى ،تۆرب، ئشچئـ لەرنى هەر واقتدا بر ئورندان ئيكنچى ئورنعا كوچئرب يۆرتونى بتترگە.

3) ئوزەك كەميتيت، ئاول حوجالىغندا جيتەكچى كادرلار تورندا بولعان حەلنى بۆتنلەى قەناعەتلەنرلك توگل ديب تابا. ئالارنك كوبچئلگنى، ئوزلەرنك ئشلەو سيفاتلارى ياغندان‌عنا توگل، بەلكى پارتييەنك ،يولن ئشكە ئاشئرو ياغندان‌دا هەم ئاول حوجالىغن ساتسييالیزم نيگزئنە ياگادان ئۆزو هەم ،ئۆيشئنرو ئشندە پارتييە تارافندان قويلعان ،زور بورچلارنى ئوتەرونى تەئمين ئيتە ئالمىلار. ئوزەك كەميتيت يالبتيبوراعا ئاول حوجالىغندا‌عى جيتەكچى كادرلارنى ياحشرتو هەم نعئۆنو ئشندە كوب‌گنە چارەلەر كورگە تەقدىم ئيتە. شولار ئچندە، پارتييە پرافسايوز هەم حوجالق ئشندە ئشـ لەوچئلەردەن برمك جەوابلى ئشچئنى ئاول

گيگانت بورچلار يلدنا، تاتارستان ئۆيشماسى ئۆچن ئۆستەمە ناگروزگى بولعان سۆلتانەـ ليييچئلگگە قارشى كۆرەشنى كيتئرب قوشساك، ،بو ئۆيشما سافندا ئيديياليگوييە تاراللىغى هەم تيمر بالشيۆيكلك بردەملىگى ئورناش- دئرو نيڤەدەر مۆڤيم هەم جەوابلى ئاور بر ئش بولعانى ئاچلار. منە ،شول واقت باشقردستان ئۆلكە پارتييە كەميتيتنك رەسمى ،ئورگنى بولعان «ياڭا ئاول» گەزيتنك حەزرگى گۆندە ،بو مەسئەلەدە ئوينعان ،رولنى باشقا سيماسلق بر فاكت.

بالشيۆيكلەر پارتييەسنك ترادىتسييەلەرى بوينچا، تاتارستان پارتييە ئۆيشماسنك بر- دەملىگى ئۆچن بولعان كۆرەشدە ،ياردەم ئيتەسى تورندا «ياڭا ئاول» گەزيتى، پارتييە ديسسيپلينا‌سن ،بۆزب، ،شول بر- دەملكگە قارشى كۆرەش ئالب باروچى گروپـ پئچلار قولندا قۆرال ،بولب حزمەت ئيتە. سەعيدوللين، ع. ئەمينف بۆلار بيت تاتار- ستان پارتييە ئۆيشماسى چلينلەرى. ئالارنك ،شول پارتييە ئۆيشماسندنك جيتەكچئلگنە تاب ئۆشئرب ياحود ئاچقدان - ئاچق ئاگار قارشى يازلعان مەقالەلەرنى باسقانچى، بو ئادمنك تاتارستان پارتييە ئۆيشماسندنك ئشنە ئيچك تەئسير ئيتەچگن ئويلارعا كيرەك ئيدى.

ئە ،مۆندى گروپچئلق چعشلارى بۆتن ديققەت هەم ئينيرگييەنى ئالدا تۆرعان دۆشمانعا قارشى كۆرەشكە يونەلدئررگە قۆماچاولىلار.

بز باشقردستان پارتييە ئۆلكە كەميتيتى ،بو ئشنى تيكشئرب، «ياڭا ئاول» ريداكسييەسنە پارتييە ديسـ سيپلينا‌سنك ئيليمينتارقاعيدەلەرن تۆشئندئرر ديب ئۆشانب قالابز.

ساڤا بۆرهان.

يوعارى تيحنيكى ئوقويۆرتلارنك ئوقئتو ئشلەرن ياڭا باشدان قۆرو

1) ئوقو - ئوقئتو ئشلەرنە ئۆزلكسز پرايزۆودستۆنا پراكتيكنسن كرتو تورندا ئيپيول پلينومنڭدەگەرارندۆزمشقا ئاشئرو دابرقەدەر تالعا ماماناردا ياشلانعچ حەلندەگنە تۆرا. كيلە چەدەدە تويەندەگنلەرنى ئشلەرگەكيرەك: پرايزۆودس- تۆنا پراكتيكنسن كيسكن رەوشدە كيگەيترگە هەم سيفات ياعن ياحشرترعا، پرايزۆودستۆنا ئۆيرەنولەرنە بيرلە تۆرعان واقتنى 40-50 پراسينتقا جيتكئرو بلەن پرايزۆودستۆنا پراك- تيكنسى سروكلارن تارتدئررعا، تيپوريييە ئۆيرەنولەرى بلەن پرديرييەتييەدەگى پرايزۆودستۆنا پراكتيكئسنك چيراتلاشولارن ڤويارعا، بو چيراتلاشونى پرايزۆودستۆنانك ئايئرم تارماقلارنا ياراقلى ئيتب، تاعن‌دا ئۆزاعنراق سروكلار بيلگئلەرگە (مەسەلەن، برئاى-بر ئاى، ئئاى - 3 ئاى هەم باشقالار). جۆمهوورييەتلەردەگى مەعاريف حالق كاميسا- رييا‌تلارى هەم بۆتن سايوز پرافسايوزلار ئوزەك سەويتلەرى بلەن ،بيپل سسسسر. يوعارى حالق حوجالىغى سەويتلەنە، سناب قاراوئۆچن بر- ئيكى ئوورندا ايزيدپرييەتييە - مەكتەب ،ئۆيشدئرو ئشن تابشدئرعا، ،بو پرديرييەتييە - مەكتەبدە، پرايزۆودستۆنا تۆزادا ئشلەوچى هەم كيرەگنچە تيپوريييە هەر وافت ئشلەتب ،تۆرو بلەن كادرلارنى (توبەن) ،ئورتا هەم يوعارى كۆالىفيكاتسييە- لئلەرنى) حەزرلەو دەوام ئيتە.

2) يوعارى حالق حوجالىغى سەويتلنە - ئۆزلكسز پرايزۆودستۆناپراكتيكنسن ئوتكەرگەن واقتدا ،ئۆچدى تۆرعان فارماليسلق هەم ئۆيشماوچئلق ئيليمينتلەرنى بتترگە هەم پراكتيكى ئۆيرەتونى پرايزۆودستۆنا‌دا ئۆيرەتو سيستيمنى هەم ،فورمئسنى ئيتب ئوتكەرونى تەئمين ئيتونىغى قوشاڭ. پرامىشلىننس ئورگنلارنك (پرديرييەتييە)، تريس هەم ياشقا پرلەشمەلەرنك) يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارى، تيحنيكومىلار هەم ئەن- حەزرلەو ئشندەگى ئامەتلەرن ياحشرترعا.

3) پرامىشلىننسنك مەعلومەتارماقلارى بوينچا ئسپيتسييالاشووى كيسكن رەوشدە ئاچق بولعان هەم قسقارتلعان ئوقو واقتى (3 ،يل) قويلعان ياگا تيپەدەگى يوعارى تيحنيكى ئوقو يۆرتلارى چلتەرن كيگەيترگە، ياشقا ئۆرلىغ يوعارى تيحنيكى ئوقويۆرتلارنك بارۆسندا‌دا ئوقو واقتى 4 ،يل ئيتب قويارعا. شوكار قاراب ئوقو پلانلارى هەم پراگراملارى‌دا ياگادان قاراب چعئلرعا تييش. لەكين ،بو ئشكە قارمال - ميحانيك قاراشنى بتترب، ئانى تاعن‌دا تيرەندەرك هەم تەرتيبلى رەوشدە ئوتكەرگە كيرەك. 1930-31 نچى ،يلنى ئوقو ،يلن ياگا پراگراملار بوينچا ياشلارعا مۆمكىـ لك ،بولسن. ئايئروچا ئالعاندا يوعارى تيحـ نيكى ئوقو يۆرتلارنك پراگراملارنا كانكريت نيكانوميكنى هەم تيحنيكئنك مارکسيزم تاريخى گرتئلرگە تييش. ئوقو كيتابلارن ياگا پراگرام هەم ئوقو پلانلارنا ،تورى كيتئرب ياگادان باسارعا كيرەك.

4) ئوزەك كەميتيت، پرامىشلىننس ئۆچن دە، شولاى ئوق سەودە، ڤينانس، پلان هەم سان ئالو ئورگنلارى ئۆچن دە تيكانوميسلار حەزرلەو ئشن ئاحئراندان ئوق ياحشرترعا، ئيڤتيسادى يوعارى ئوقو يۆرتلارنك سيستيمن هەم يونەلتىش تەرتيبكە سالرعا، تييشلى ڤوزلارعا، فاكولتيت هەم بولكەلەرگە حالق حوجالىغنك سۆزاولارنا قاراتب، تاعن‌دا ئاچئعنراق تلەكلەر دەورنى ئيگنگە بولەرگەكيرەك؛ برنچى - ئۆكلار سوڭغى مەرتەبە ئۆلاسدان كيتكەنگە حەتلى دەور، ئيكنچى - «سوللار» مانا پوليييەسى، ئيبدەش حاتاينۆچ كيلگەنگەچە. برنچى دەوردە تاتارستاندا پارتييە يوق، تيك پرالیـ تاريات تارافدارلارى برگنە ئيدك، ديمەك بز كۆرەشدك. ئيكنچى ،دەوردە بز «سوللار» ئوزئبز مانا‌پوليييەنى قولدا ئۆتا ئيدك. بەس شولاى بولعاچ، گروپپا چئلگلارعا قارشى كۆرەش يوق ئيدى. بولسادا دۆرس بولماس ئيدى.

2) يوق بارمى. ئابكوم ئوكلارنى ياقلى، «سوللارنى» عنا قينى.

3) باشقاچا ڤاريلار ،شول. حەزر ئابكوم ئوكلارنى ياقلاب، سۆلتانەعەليييچئلگنى يەشدئرب قالماچى بولا. شوكار كورە منە بز ئارتاداكسال كاممونيسلار، سەعيدوللين‌دە، بۆرناش‌دا (سۆلتانەعەليييچى بولسادا ئابكومعا قارشى بولعاچ ياحشى جگت ،ئول)، مين‌دە «چيت ئيللەرگە» چعب «ياڭا ئاول» داعنا ئوز ڤيكرئنبزنى ئەيتە ئالابز. (رەحمەت ئەلنى عەيسا بار).

4) سرئيتب‌كنە ئەيتكەندە ئيندى، عەرەب- لەرنك تگى «عەلينى ياراتقاندان توگل، مۆعاوييەگە ئاچودان» ديگەن مەقالنى كبك، حاتاينۆچنى ياراتقاندان توگل، (ئانى بز حەزر تاتارستاندا بولسا، بارنبر ،شول ئوق عەيبلەردەعەيبلەر ئيدك) حەزرگى ئابكومعا بولعان دۆشمانلقدان‌عنا ،ئول.

ئەمينف مەقالەسنى تورندا شوندا سوزنى بتترب، «ياڭا ئاول» ريداكسييەسنى تورندا بر - ئيكنى ،يول يازبق.

تاتارستان سۆلتانەعەليييچئلگنك ئيك نق تارلعان ،ئورنى. سۆلتانەعەليييچئلگگە قارشى كۆرەش ئشندگى ئيك ،زور، ئيك جەوابلى ئۆلنشى تاتارستان پارتييە ئۆيشماسى ئۆستىنە تۆشە. ئەگەردە حوجالقغا ريكانسـ تروكسييە ياساو چۆرى ئۆچن گنە حاس بولعان دەورنى ئيگنگە بولەرگەكيرەك؛ برنچى - ئۆكلار كيتكەنگە حەتلى دەور، ئيكنچى - «سوللار» مانا پوليييەسى، ئيبدەش حاتاينۆچ كيلگەنگەچە. برنچى دەوردە تاتارستاندا پارتييە يوق، تيك پرالیـ تاريات تارافدارلارى برگنە ئيدك، ديمەك بز كۆرەشدك. ئيكنچى ،دەوردە بز «سوللار» ئوزئبز مانا‌پوليييەنى قولدا ئۆتا ئيدك. بەس شولاى بولعاچ، گروپپا چئلگلارعا قارشى كۆرەش يوق ئيدى. بولسادا دۆرس بولماس ئيدى.

2) يوق بارمى. ئابكوم ئوكلارنى ياقلى، «سوللارنى» عنا قينى.

3) باشقاچا ڤاريلار

پارتییه‌سز سه‌ویتچۆ تاتار ئوقۆمشلۆلارۆ ،كونتر ریۆه‌لوتسییوۆ سۆلتانعه‌لییفچۆلككه قارشۆ

17نچی نویه‌برده تاتار مه‌ده‌نییه‌تی ،یۆرتی تارافندان جییلعان پارتییه‌سز تاتار ئوقۆمشلۆلارۆ جییۆلۆشندا ئیبده‌ش عازیم قاسیمفنۆك سۆلتانعه‌لییفچۆلك تورنداعی داكلادۆ بوینچا فیكر ئالۆشولار

ئاگرانوم ئه‌بلحانف ئیبده‌ش ریچی

ئیبده‌شله‌ر، ریۆه‌لوتسییه‌ده چاقلۆ تاتار ئوقۆمشلۆلارندا بورزووا میللەتچۆلۆگۆ كۆچ- لۆ ئیدۆ. حه‌زرگۆ كۆنده‌ده پارتییه‌سز تاتار ئوقۆمشلۆلارنۆك قایبر ئۆلۆنشنده ،بو بورزووا میللەتچۆله‌رۆ بار.

منه ،شول تۆركمه ئوقۆمشلۆلار، ئوكته‌برنۆك 12 یلۆ تولوعا قاراماسدان، هامان ئوزله ـ رنۆك ئشله‌رن ده‌وام ئیتدۆرب كیلب، نه‌تب- جده حه‌زرگۆ ،كونتر- ریۆه‌لوتسییه‌چۆ سۆلـ تانعه‌لییفچۆله‌ر تۆركمه‌نده ئه‌له‌ندۆله‌ر. ئالار ریۆه‌لوتسییه‌نۆك 12 یللۆق ده‌وامندا هامان بزنۆڭ ئالدارعا، ئوزله‌رنۆڭ پچۆراق یوللارۆنا كرتركه هه‌م پارتییه‌نۆك میللی سه- یاسه‌تن بزكه یالعش ئاگلارعا ۆزگه‌نله‌ر. له‌كین تاتارنۆك توبه‌نگۆ قاتلاودان چققان سه‌ویتچۆ ئوقۆمشلۆلارنۆڭ كیك ئۆلۆنشۆ ئالارنۆك تۆزاقلارۆنا توشمه‌دئله‌ر. حه‌زر ئالار ئاراسنداء پرافیسرلق ده‌ره‌جه‌سنه قه‌ده‌ر كوته‌رلگه‌نله‌رۆ بار. ئالار بر واقتدادا توراد- چئلارنۆك فیكرله‌رنه ئالدانماسلار.

مۆندان ،سوك بزكه سۆلتانعه‌لییفچۆلك هه‌م ئوكلق حه‌ره‌كه‌تنه قارشۆ بولعانلۆغه- بزنۆڭ یاخشۆراق كورسه‌ترگه كیره‌ك. قاسیـ مف ئیبده‌شنۆك داكلادن تكلاعاندان ،سوك بز ئه‌یته‌بز:

— پارتییه‌نۆك هه‌م سه‌ویتله‌ر حۆكومه- تنۆك كورگه‌ن چارالارنۆا مۆڭارعا قه‌ده‌ر ئیچك پارده‌م ئیتب كیلگه‌ن بولساق، مۆڭـ دان سوكدا سۆلتانعه‌لییفچۆلك هه‌م باشقا تورئلاردا شولای‌ئوق پارده‌م ئیته‌چه‌كبز- دیبز. ئۆلكه كه‌میتیتنۆك یولباشچئلۆغۆ ئاسـ تندا بولعان ،شوندی ناكلاشولارنۆك یشۆراق یاسالوون هه‌م پارتییه تارافندان بزنۆك پار- تییه‌سز ئوقۆمشلۆلارعا یولباشچئلق ئشنۆك كۆچه‌یتئلووۆن ،سۆرییبز. ،شونۆك بلەن بزگه ئه‌یتب ئیته‌رگه كیره‌ك، بز نیقه‌ده‌ر عیلمی ئشله‌ر بلەن شۆغلله‌نوچی عالیملەر بول- ساق‌دا، بزگه ئوزئبزنۆڭ ،سینفی كۆره‌شده‌ن چیتده ،تۆتب، كابینیتدا بیكله‌تب توتئرعا یارامی. بز هه‌ر واقتدا پارتییه‌گه ئاكتیف یارده‌مچی بولرعا هه‌م ئانك قه‌رارلارن‌دیق- قه‌تله‌ب ئوقب، ،شونۆڭ تۆرمشقا ئاشئررعا ئییشبز. حه‌زر بزنۆڭ ئالدا بیش یللق حو- جالق پلانن تۆرمشقا ئاشئرو، ئاول حوجا- لقلارن كومه‌كله‌شدئر، كومه‌كله‌شكه‌ن حوجا- لقلاردا كولتورئ ئشله‌رن كۆچه‌یتو، جیرلۆ میللەتچئلككه هه‌م ،زور ئورسچئلق شاۆیـ نیزمئنا قارشۆ كۆره‌شو، یوعارۆ مه‌كته‌بله‌رگه یاكادان سایلاولار كبك ،زور بورچلار تۆزا. ،بو ئشله‌رنۆڭ بارنداا بز ئاكتیف ره‌وشده قاتناشرعا هه‌م ،شول یولدا پارتییه‌گه نقلاب یارده‌م ئیته‌رگه ئییشبز.

دوكتور بیككینین ئیبده‌ش ریچی

ع. قاسیمف ئیبده‌ش داكلادن تاتار ژاچـ لارنۆك قۆتلاب قارشۆ ئالعانلۆغن ئه‌یتب ئوزعاچ ـ سه‌ویتله‌رساپوزۆ بۆیك یاكا ئۆزۆنلش ئالدندا، حه‌زرگۆ كۆنده‌ده پارتییه‌سز تاتار ئوقۆمشلۆلارنۆڭ قایبر ئۆلۆنشنده ،بو بورزووا میللەتچئله‌رۆ بار.

منه ،شول تۆركمه ئوقۆمشلۆلار، ئوكته‌برنۆك 12 یلۆ تولوعا قاراماسدان، هامان ئوزله ـ رنۆڭ ئشله‌رن ده‌وام ئیتدۆرب كیلب، نه‌تب- جده حه‌زرگۆ ،كونتر- ریۆه‌لوتسییه‌چۆ سۆلـ تانعه‌لییفچۆله‌ر تۆركمه‌نده ئه‌له‌ندۆله‌ر. ئالار ریۆه‌لوتسییه‌نۆڭ 12 یللۆق ده‌وامندا هامان بزنۆڭ ئالدارعا، ئوزله‌رنۆڭ پچۆراق یوللارۆنا كرتركه هه‌م پارتییه‌نۆك میللی سه- یاسه‌تن بزكه یالعش ئاگلارعا ۆزگه‌نله‌ر. له‌كین تاتارنۆك توبه‌نگۆ قاتلاودان چققان سه‌ویتچۆ ئوقۆمشلۆلارنۆڭ كیك ئۆلۆنشۆ ئالارنۆك تۆزاقلارۆنا توشمه‌دئله‌ر. حه‌زر ئالار ئاراسنداء پرافیسرلق ده‌ره‌جه‌سنه قه‌ده‌ر كوته‌رلگه‌نله‌رۆ بار. ئالار بر واقتدادا توراد- چئلارنۆك فیكرله‌رنه ئالدانماسلار.

مۆندان ،سوك بزكه سۆلتانعه‌لییفچۆلك هه‌م ئوكلق حه‌ره‌كه‌تنه قارشۆ بولعانلۆغه- بزنۆڭ یاخشۆراق كورسه‌ترگه كیره‌ك. قاسیـ مف ئیبده‌شنۆك داكلادن تكلاعاندان ،سوك بز ئه‌یته‌بز:

— پارتییه‌نۆك هه‌م سه‌ویتله‌ر حۆكومه- له‌رنه ئوكته‌بر ریۆه‌لوتسییه‌سۆ نه‌تیجه‌سنده جیر-،سو بیرئلب، ئالار ئاراسنداعۆ ،بو تیگزسزلكله‌ر بتئرلدۆ. ،بو كۆنده سه‌ویت حۆكومه‌تنۆڭ باشقالار بلەن بر ره‌تده‌ن تاتار حزمه‌ت ئیه‌سۆ كره‌ستییه‌له‌ر ماسسئسئنا جبر تۆزۆ، كالحوز، سافحوزلار ئۆیشدئروعا نیندی ،زور كۆچله‌ر قیووون دا،كیتئرب قوشـ ساق، ،بو فاكتلار بر ئوزله‌رۆ كنده‌ده تاتار ژاچلارن سۆلتانعه‌لییف ،كونتر-ریۆه‌لوتسیـ یه‌سئنه قارشۆ ئایاقلاندئررعا جیته‌رلك ،بولر ئیدۆ. له‌كین حورلققا قارشۆ،تاتار ژاچلارۆ ئاراسندان‌دا سۆلتانعه‌لییفچۆلككه قوشئلوچئلار ،بولدۆ. ،مۆنۆڭ سه‌بۆ ژاچلارماسسئسئنا، باشقا ئوقۆمشلۆلار كبك بر تۆسلۆ قاتلاودان عنا بولماوندان كیله. تاتار ژاچلارۆ ئاراسندا ئشچۆ، كره‌ستییه‌له‌ر ئاراسندان چققانلارۆ ئه‌لۆ ،شول یللارداعنا كورئنه باشلاداۆلار. مۆڭار قه‌ده‌ر بولعانلارنۆڭ كوب ئۆلۆنشۆ واق بورزووا قاتلاوندان هه‌م ئیسكۆ بورزووا سیستیمۆ بلەن به‌یله‌تب كیلگه‌ن كشئله‌رده‌ن عیبارەت. تاتار ژاچلارۆ ئاراسندا سۆلتانـ عه‌لییفچۆلك‌ده سوڭغۆ قاتلاوعا یۆغئنۆڭ یاسارعا ،ترشدۆ هه‌م ئازمۆ، كویمۆ ،ئول شوكار ئیرشدۆ‌ده. بز ،مۆنۆ «82» واقیعه- سنده ،ئاچق كوره‌بز. ئلكده‌ن ژاچلار ئالدندا ،سینفی قاتلاولانو مه‌سئله‌سۆ ئاچق هه‌م [illegible] كیلب چقماعان ،بولر ئیدۆ، دی.

مۆندان ،سوك ژاچلارعا ماركسیزم- لینینیزم، ،یولۆ بلەن ،سینفی ،وحدا ته‌رییه بیروگه تاعن‌دا ئعنراق ئه‌هه- ممییه‌ت بیرو كیره‌كلئگن، سۆلتانعه‌لییفچۆلك بلەن بر ره‌تده‌ن جیرلۆ میللەتچئلك بلەن ،ئورس شاۆینیزمئنا قارشۆ بر تیگز ،ئوت ئاچو كیره‌كلئگن ئه‌یتب سوزن بتئره.

عیلمی ئشچی ریفعه‌ت تاهیرف ئیبده‌ش ریچی

سۆلتانعه‌لییفچۆلك تورنداعۆ بوگئگۆ داكلادداۆ هه‌م مۆڭا قه‌ده‌ر باسئلب چققان كوب‌كنه ئه‌زیت ماتیرییالارندا، ئالارنۆڭ ،زورئاریینناتسییه‌سۆ ئوقۆمشلۆلارعا هه‌م ئو- قوچئلارعا ئیكه‌نلئگۆ ئاكلاشلدئ. كیره‌ك واقتدا ئالار چعش یاساوداندا كیرئ تۆر- ماعانلار.

سۆلتانعه‌لییفچۆلك تورنداعۆ فاكتلاردان قایبرله‌رن مین مۆندا كورسه‌تب ئوتمه‌كچئ بولام. ئالارنۆڭ برسئ یه‌شله‌ر، ئیكنچئسۆ ئوقۆمشلۆلار ئاراسندا ،بولدۆ. 1927 نچۆ یلدا مین ئستودینت واقتدا، پرالیتاریات ئستودینتلارۆ بیوراسنۆڭ ئوقو یۆرتلارندا عیلمی توگه‌ره‌كله‌ر تورندا چاقئرلعان كیـ كشمه‌ده، تاتار ئستودینتلارندان قایبره‌ولەر یوعارۆ مه‌كته‌بله‌رده بزكه ئایئرم توگه‌ره‌كله‌ر تۆزرگه كیره‌ك، بز ئورسلار بلەن ئشلی ئالمییز، دیب چقدئلار. حه‌زرگۆ واقتدا ئالارنۆڭ بارۆ توگه‌ره‌كله‌ر تۆزو مه‌سئله‌سۆ بلەن‌گئه چیكله‌نمه‌ولەرن، تاتارلار ئۆچن ئایئرم كامسامول یه‌چه‌یكئله‌رۆ هه‌م پراف سیكسییه‌له‌رده تۆزرگه ته‌قدیم ئیتكه‌نله‌رن كوره‌بز. ئیپده‌ش یارسین ئوزئنگه «قزل تاتارستان»دا یازغان یه‌شله‌ر ئاراسندا سۆلـ تانعه‌لییفچۆلك تورنداعۆ مه‌قاله‌سنده، ،بو تورندا قایبر یاكا ماتیرییالار بیره، ،شول ئاندا تۆرلۆ شه‌هه‌رله‌رده یه‌شله‌ر توگه‌ره‌ك- له‌رۆ تۆزلگه‌نن ئه‌یته.

ئاندان ،سوك ،بو مه‌سئله‌ده ئوقۆمشـ لۆلار ئاراسنداداۆ ئاكتیف چعشلار ،بولدۆ. مه‌سه‌له‌ن، تاتارستاننۆڭ ئۆیره‌نو جه‌مه‌عیه‌ـ تنده عه‌یاز مه‌قسودنۆڭ جه‌مه‌عیه‌تنۆڭ تۆز- ئۆرگه كیره‌ك، بز ،ئورسلار بلەن ئشلی ئالمییز، دیب چقدئلار. حه‌زرگۆ واقتدا ئالارنۆڭ بارۆ توگه‌ره‌كله‌رۆ

QAZAN JAŊALQLARЬ

Qazan xolodilnige acldь

Tatarstan ecengnə tygel, bəten Volgь-Kamь rajonь ecen bik məhim bulqan xolodilnik acldь. Monnan suŋ bzdə də tə'min eşlərndə zur uŋajlqlar bulacaq. It, balq həm jomrqa praduktlarь blən şəhərne daimi rəyeştə tə'min itep bulacaq.

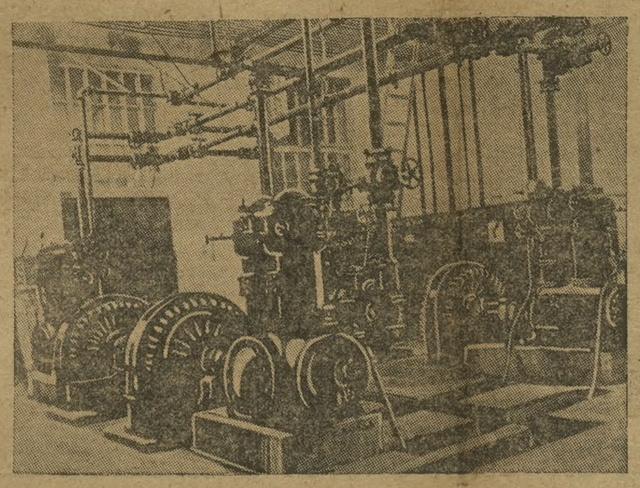

Xolodilniknen maşina bylege.

Qazan xolodilnige iŋ suŋqь amirika tixnikasnda eşləngən. Tuŋdьru ecen amjaq parь qullanьla. 33 grads salqnnqta parqa əjləngən bu amjaq trubalar bujnca tuŋdьru kamiralarьna çiərelə. Truba ecndəge amjaq parь tirə jaqnd áqьjlьqnь yzenə tartьp ala, kamirada jlьlьq kimi - minus 20-30 gradsqa qala.

Salqunьq tudrqan amjaq parь trubalarda jerep, kire urap qajta həm minus 33 gradstan jlьqa kilgəc pardan sьjq xələnə qajta. Ul jaŋadan xodqa çiərelep iliktr kəce blən eşli torqan pris maşinalarь anь taqь da raqan Amirika inzinirlarь jaxşь eşləngən, dip tapqannar.

Xolodilniktə təçribə tuŋdrularь jasalqanda, Tatarstan xəkymətnnən Gurin, Şəhər Sovite prsidətele Ramanof həm başqa xuçalьq çəmaqət ojşmalarьnьŋ vəkillərə buldь. Acьlu mitingesndə xolodilnik eşcelərenen ərdəm trьşьp eşləylərə əjtldə. Təzy eşenə julnaşcьlьq itkən Plaşcof iptaşne həm inz. Ledurne eşcelər qul cavьp zurladьlar.

Tuŋdьrьp qarau təçribəse unşlь cqtь, acьluqa kilgənnər kamirada qoş itlərenen nicək tuŋqanьn yz kyzlərə blən kyrdelər.

1.500 tonnadan artьq produktinь ytkərə alqan Qazan xolodilnige cit il blgelərnnən başqa salnqan SSSR dəge brnce xolodilnik. Anь kilep qaqulьjlar, taqь da kire qajtaralar. Amjaq trubalar aşa jegrə, anьŋ ytkən çire „bozqa əjlənə bara“.

KƏNDƏLEK VAQIƢLƏR

◆ باريب چقماعان - ڤيچئ سەعەت 8 لەردە يوعارئ فيدرفسكى ئورامدا، 30-نچئ يۆرتدا، تۆروچئ پاناماروۋا فاتيرئنا ماسكئلئ 2 كشئ كيلب ئيشك ئاچدرعانلاردا، ريژالۋير هەم حەنجەرلەرئن كورسەتب كره باشلاعانلار. لەكين پاناماريوۋا تاوش قوب-تارب تالاوچئلارنك ئيكئنسئندە تۆرتب جيبەرگەن. ،شول چاقدا تالاوچئلارنك برسئ نانئ جيكلجە يارالعان. كورشئلەر كيلە باشلاعاچ، تالاوچئلار بر نەرسەدە ئالا ئالميچئ قاچقانلار.

◆ ئاقچا توزدرعان - كاستوركدا تيرئ ،جييو ئشندە ئاڭينت ،بولب ئشلەگەن ئيسما-عيل سافين، 2619 ،سوم قازنا ئاقچاسن توزدئرودا عەيبلەتب قولئعا ئالئنعان.

◆ پريستندە ئورلاتقان - چوواش جۆمھوريەتندەن كيلگەن گرازدان چوپرەكوف، ئوسيپەدە پاراحود كۆتكەن چاعندا كسەسندەن 200 ،سوم ئاقچاسن ئورلاتقان.

◆ تەرەزە پيپالاسئ واتب كرو ،بولئ بلەن بيلگئسز قارالار، والادارسكى ئورامندا 28 نچئ يۆرتدا تاراسئۋا فاتيرندەن 125 سوملئق كيبملەرن ئورلاغانلار.

تاتسايوزنك سۆت فيرمئسئ.

تاتسايوزنك قازان يانندا‌عئ ياڭا سۆت فيرمئسندە سيپرلار تۆچن ،جلئ ئابزارلار هەم باشقا كيرەكلئ قارالتئلارنئ سالو ئشلەرئ بارا. ديگەبر ئايندا ئاندا‌عئ تۆزو ئشلەرن تەمام ئيتەرگە ئۆپلانا. ،بو فيرمئ تۆچن حەزرگە 60 باش ساوم ،سيير ئالندئ. جير ئشلەرئ حالق كاميساريياتئنك تەجريبە ئستانسئسندان تاعن 82 باش ،سيير ئالو تورندا سۆيلەشۆلەر بارا.

پراف تيحنيكئ مەكتەبئ.

تاتسايوز تارافندان ئالابوعادا 3 يللق پراف تيحنيكئ مەكتەبئ ئاچلدئ. ،بو مەكتەبكە ئاولئك باتراك هەم يارلئ يەشلەرندەن 40 كشئ ئالندئ. تاتسايوز هەم تسيندتر سايوز ماددئ ياقدان قاراونئ ئوز ئۆسلەرندە ئالب، يلننا 20 مك ،سوم ئاقچا بيلگئلەدئلەر.

كاپيراتسييەلەرنك گولتورئ ياقلارن كيگەيتو.

29-30 نچئ يلدا ئاول هەم كانتون شەھەرلەرندەگئ كاپيراتيفلارنئ گولتورئ ياعندان كيگەيتو ئۆچن، تاتسايوز بارلۆعئ 434 مك سومىلق ،فوند بيلگئلەدئ. ،بو ئشئ كيگەيتو ئۆچن ئوزەكدەگى كاپيراتسييە ئۆيش-مالارئدا 52 مك ،سوم يارەم بيردئلەر. ،بو سوما ئچندەن پاتريبيتل جەمعييەتئ چلينلەردەن 9 مك كشئنك نادانلئعن بتئرو ئوزدە ئۆتئلا.

ئيداره چلينلەرئنك بلملەرن ئارتدئرو.

ئاول كاپيراتيفلارنئ ئيداره چلينئ ،بولب ساپلانعان تاتار حاتئقزلارئنك بلملەرن كيگەيتو ئۆچن، قازاندا 50 كشئلك ،كورس ئاچلدئ.

◆ Tatarstannьŋ xəjuancьlq sojuzь xəjuancьlьq eşləren ojştьrucь blgelər xəzrləy kurslarь acarqa 8 meŋ sum bilgelədə.

Qoş-qort yrcəty.

Tatarstannьŋ qoşcьlьq sojuzь kiləse jaz başnda Qazan rajonndaqь kymək xuçalqlarnьŋ iptəş Stalin ismndəge Kus brləşməsndə jaxşь nəslle jort qoşlarьn yrcetə torqan rassatnik həm cəşlərne jasalma rəyştə cqara torqan inkubatoriə aca. Anda hər ec atnada 8.500 baş cveş cqarrqa məmkin bulacaq.

Nadannьq blən kerəşyge 64.600 sum.

Tatsojuz potribitel kopiratsiəsenen clinnərə arasnda nadannqnь btery ecen bilgeləngən 64.600 sumnь, Qazan Eşcelərenen Yzək Kopiratifьna birrgə buldь.

مونچالار ئۆچن ياڭا ڤاداكاچكئ.

ھەرزگە قەدەر قازان مونچالارئ ھەر برسئ ئايئرم ڤاداكاچكئلاردان ،سو ئالب كيلەلەر ئيدئ. واق پريدپرييەتييەلەر تريسئ ،بو ئشئنئ راتسييانالاشتئرو ئۆچن كيلەسئ تۆزو سيزوندا بارلق مونچالار ئۆچن قابان كولندە ،زور ڤاداكاچكئ ئشلەتە. ئاڭار ياڭا ئيليكتر ئستانسئسندان ،جلئ ،سو ئالئناچاق ھەم بۆتن ،سو فيلتر ئارقئلئ تازارتئلب ئوتكە - رئلەچك.

22 نچئ يلعئ زايومنك تيراژئ چڤدئ.

22 نچئ يلدا چعارلعان دەولەت زايو - مئنك 8 نچئ ھەم 10 نچئ سيرييەلەرئ تيراژعا چڤدئ. بۆلار ئۆچن تييشلئ ئاڤچالار برنچئ ديگەبردە بانكلاردا ھەم ساڤلق كاسسئلاردا تولەنە باشلى.

كومەك حوجالقلارعا ئاگرانوميەيە ياردەمئ.

تاتارستان جير ئشلەرئ حالق كاميساريياتئ تاتارستاننك تۆتاش كومەكلەشكەن رايونلارئنا ئاگرانوميەيە ياردەمن كورسەتونئ كيگەيتو ئۆچن، ئاول حوجالئعئ - ئورمان ئينستيتوتئ، ئاول حوجالئعئ تيحنيكومالارن ھەم كرەستييەن يەشلەرئ مەكتەبلەرئ ئوقوچئلارن پرايزۆودستۆا پراكتيكئسئنا جيبەرونئ كيرەكلئ تابدئ ھەم ،شول ئوق رايونلارعا ئشچئ ھەم قزل ئەرمييسلەردەن يۆزلەب بريگادئ جيبەرو مەسئلەسن قورعاتدئ.

Tatarstanda aqaq matiriallarь xəzrləy.

Tatarstan Urman Trisь Tatarstan urmannarnda aqaq matiriallarь həm utьn xəzrləty eşlərenə krşte. Bu eşlergə 4 mnnəp eşce alndь. Tatarstanda barlьqь 226 meŋ kup miter byrenə, 200 meŋ kup miter utьn xəzrlənə. Bu utьn kantunnarqa cinərələcək. Alar əstenə taqьn 17·800 sintnir muncala 27 meŋ stan kəpcək tuqьmь, citkə cqaru ecen 6 meŋ kup miter imən kismək taqtalarьn, 4 meŋ kup miter crşь byrənəse xəzrlənə. Qazannь utьn blən tə'min ity eşə Tattorg qulьna birelə.

Byrelər blən kerəş.

Uzqan xuçalьq jlndə Tatarstanda 162 byre yterlgən. Iŋ kyp byrene Cistaj kantunь (59 baş) blən Mamadьş kantunnda (28 baş) ytrgənnər. Kyp byre yteryce aücьlarqa 370 sum primiə eləşndə. 50 Sumnьq brnce primiəne Mamadьş kantunnda 16 byre ytrgən aucь Volkof aldь.

تاتسايوزنك سۆت فيرمئسئ.

تاتسايوزنك قازان يانندا‌عئ ياڭا سۆت فيرمئسندە سيپرلار تۆچن ،جلئ ئابزارلار ھەم باشقا كيرەكلئ قارالتئلارنئ سالو ئشلەرئ بارا. ديگەبر ئايندا ئاندا‌عئ تۆزو ئشلەرن تەمام ئيتەرگە ئۆپلانا. ،بو فيرمئ تۆچن حەزرگە 60 باش ساوم ،سيير ئالندئ. جير ئشلەرئ حالق كاميساريياتئنك تەجريبە ئستانسئسندان تاعن 82 باش ،سيير ئالو تورندا سۆيلەشۆلەر بارا.

پراف تيحنيكئ مەكتەبئ.

تاتسايوز تارافندان ئالابوعادا 3 يللق پراف تيحنيكئ مەكتەبئ ئاچلدئ. ،بو مەكتەبكە ئاولئك باتراك ھەم يارلئ يەشلەرندەن 40 كشئ ئالندئ. تاتسايوز ھەم تسيندتر سايوز ماددئ ياقدان قاراونئ ئوز ئۆسلەرندە ئالب، يلننا 20 مك ،سوم ئاقچا بيلگئلەدئلەر.

كاپيراتسييەلەرنك گولتورئ ياقلارن كيگەيتو.

29-30 نچئ يلدا ئاول ھەم كانتون شەھەرلەرندەگئ كاپيراتيفلارنئ گولتورئ ياعندان كيگەيتو ئۆچن، تاتسايوز بارلۆعئ 434 مك سومىلق ،فوند بيلگئلەدئ. ،بو ئشئنئ كيگەيتو ئۆچن ئوزەكدەگى كاپيراتسييە ئۆيش-مالارئدا 52 مك ،سوم يارەم بيردئلەر. ،بو سوما ئچندەن پاتريبيتل جەمعييەتئ چلينلەردەن 9 مك كشئنك نادانلئعن بتئرو ئوزدە ئۆتئلا.

ئيداره چلينلەرئنك بلملەرن ئارتدئرو.

ئاول كاپيراتيفلارنئ ئيداره چلينئ ،بولب ساپلانعان تاتار حاتئقزلارئنك بلملەرن كيگەيتو ئۆچن، قازاندا 50 كشئلك ،كورس ئاچلدئ.

◆ Tatarstannьŋ xəjuancьlq sojuzь xəjuancьlьq eşləren ojştьrucь blgelər xəzrləy kurslarь acarqa 8 meŋ sum bilgelədə.

Qoş-qort yrcəty.

Tatarstannьŋ qoşcьlьq sojuzь kiləse jaz başnda Qazan rajonndaqь kymək xuçalqlarnьŋ iptəş Stalin ismndəge Kus brləşməsndə jaxşь nəslle jort qoşlarьn yrcetə torqan rassatnik həm cəşlərne jasalma rəyştə cqara torqan inkubatoriə aca. Anda hər ec atnada 8.500 baş cveş cqarrqa məmkin bulacaq.

Nadannьq blən kerəşyge 64.600 sum.

Tatsojuz potribitel kopiratsiəsenen clinnərə arasnda nadannqnь btery ecen bilgeləngən 64.600 sumnь, Qazan Eşcelərenen Yzək Kopiratifьna birrgə buldь.

مونچالار ئۆچن ياڭا ڤاداكاچكئ.

ھەرزگە قەدەر قازان مونچالارئ ھەر برسئ ئايئرم ڤاداكاچكئلاردان ،سو ئالب كيلەلەر ئيدئ. واق پريدپرييەتييەلەر تريسئ ،بو ئشئنئ راتسييانالاشتئرو ئۆچن كيلەسئ تۆزو سيزوندا بارلق مونچالار ئۆچن قابان كولندە ،زور ڤاداكاچكئ ئشلەتە. ئاڭار ياڭا ئيليكتر ئستانسئسندان ،جلئ ،سو ئالئناچاق ھەم بۆتن ،سو فيلتر ئارقئلئ تازارتئلب ئوتكە - رئلەچك.

22 نچئ يلعئ زايومنك تيراژئ چڤدئ.

22 نچئ يلدا چعارلعان دەولەت زايو - مئنك 8 نچئ ھەم 10 نچئ سيرييەلەرئ تيراژعا چڤدئ. بۆلار ئۆچن تييشلئ ئاڤچالار برنچئ ديگەبردە بانكلاردا ھەم ساڤلق كاسسئلاردا تولەنە باشلى.

كومەك حوجالقلارعا ئاگرانوميەيە ياردەمئ.

تاتارستان جير ئشلەرئ حالق كاميساريياتئ تاتارستاننك تۆتاش كومەكلەشكەن رايونلارئنا ئاگرانوميەيە ياردەمن كورسەتونئ كيگەيتو ئۆچن، ئاول حوجالئعئ - ئورمان ئينستيتوتئ، ئاول حوجالئعئ تيحنيكومالارن ھەم كرەستييەن يەشلەرئ مەكتەبلەرئ ئوقوچئلارن پرايزۆودستۆا پراكتيكئسئنا جيبەرونئ كيرەكلئ تابدئ ھەم ،شول ئوق رايونلارعا ئشچئ ھەم قزل ئەرمييسلەردەن يۆزلەب بريگادئ جيبەرو مەسئلەسن قورعاتدئ.

Tatarstanda aqaq matiriallarь xəzrləy.

Tatarstan Urman Trisь Tatarstan urmannarnda aqaq matiriallarь həm utьn xəzrləty eşlərenə krşte. Bu eşlergə 4 mnnəp eşce alndь. Tatarstanda barlьqь 226 meŋ kup miter byrenə, 200 meŋ kup miter utьn xəzrlənə. Bu utьn kantunnarqa cinərələcək. Alar əstenə taqьn 17·800 sintnir muncala 27 meŋ stan kəpcək tuqьmь, citkə cqaru ecen 6 meŋ kup miter imən kismək taqtalarьn, 4 meŋ kup miter crşь byrənəse xəzrlənə. Qazannь utьn blən tə'min ity eşə Tattorg qulьna birelə.

Byrelər blən kerəş.

Uzqan xuçalьq jlndə Tatarstanda 162 byre yterlgən. Iŋ kyp byrene Cistaj kantunь (59 baş) blən Mamadьş kantunnda (28 baş) ytrgənnər. Kyp byre yteryce aücьlarqa 370 sum primiə eləşndə. 50 Sumnьq brnce primiəne Mamadьş kantunnda 16 byre ytrgən aucь Volkof aldь.

سينفى ،يولن جويعان ئيليمينت

«مين سزگە ئاڤل ئۆيرەترمن».

ئاليكسى مستيسلاڤسكى قازانعا كيلب ئۆشكەچ دە ترانسپرت ئشچئلەرئ سايوزنا بارا، ئوزئنك سوزئندە قاراعاندا ،ئول ئارحانگيلدەن قازانعا كيلگەندە يولدا ئوق،

- ئيك ئلك سايوزعا بارام. ئاندان پاسو-بييە ،سۆريەم، ديب ئويلاب كيلگەن.

سايوز ئيشئگندەن بارب كرگەچ دە ،ئول ئوزئنك كوبدەنگئ عادەتنچە، يۆزئرئعن ،بوتى، ،بوتى،

- مين ئارحانگيلدەن كيلگەن ئشچئ، ھەرگئز واقتدا ئشسز يۆريەم، ميڭا پاسوبييە بيرئنگز،دى.

سايوز سيگريتارى ماتۆيپ پراقدان كيلگەن ئشچئنئ عادەتدەگئدەن ئارتئعئراق ئاچق يۆز بلەن قارشى ئالا.

- رەحيم ئينئنگز، ئوتئرئنعز، سز ترانسپرت ئشچئلەرئ سايوزنك چلينئ مئ؟ سايوز كنەگەزئنى بيرئنگز، ديگەچ، ئاليكسى بر ئاز قاوشاپ ئالعان كبك بولا، «نچيك، مينەم قيبافەتمنى كوروگنە جيتمى منى؟» ديگەن ئۆسلئ ئۆرا، بەر مينوتدان ،سۆك ،ئول بيك ئرئ قيبافت بلەن گنە ئاڤچا چۆيب ئوينا-چئلارنك جيرگە ئاڤچا تاشلاعانئ كبك، ماتۆيپ ئالدئنا ئوزئنك سايوز كنەگەسن ئرعئتا.

ماتۆيپ كنەگەنئ برئاز قاراعاچ دا ئوزئنك قارشندا ئستازلئ پراگولچئ ئوترعانن سيزە، شولاى‌دا ،ئول ئعئراق تاندئشدە ئۆچن ئانك سۆزئعئ واقتدا قايدا ئشدە بولعانن ھەم حز-مەت حاقئ‌دەفتەرن سۆراشا، ،ئول‌دەفتەردەدە،

«ئۆزلكسز پراگوللار ياساونئ ھەم ئشكە ئيسئرب كيلولەرئ، حوليگانلارئ ئۆچن ئشدەن چعارلدئ» ديب يازلعان بولا.

ماتۆيپ ئوزئنك قارشندا ئوترعان ئاليك-سينك لاكاچوف سكارئ ئيكەنن بيك ئاچق بلسەدە، ئاڭار، پراگولچئ ،بولووئ ئۆچن شلتە ياسارعا ئاشقمىچا،

- سز بيرئنعا بارب يازئلدئعز، مين سزگە بر - ئيكئ كۆندەن ئوك ئش ئابارمن، ديب ياردەم ئيتەرگە وەعدە بيرە، شوندان ،سوك ئاليكسى تاعن‌دا باسنبراق پاسوبييە ،سۆرى باشلاعاچ، ماتۆيپ ئاڭار كازناچى بلەن سۆيلەشرگە توشا.

كازناچى - حۆسەينئنف - ئاليكسيگە، بيك ،ئۆزن ئيتب سۆيلەب:، پاسوبييە بيرو ئشئ ماحسوس كەميسييە تارافندان قارالميچا حەل قلنماعانن، ،ئول كەميسييەنك ،چييئلئنشئ 10 نچئ ئوكتەبردە بولاچاعن ھەم ئاڭار ،شول كەميسييە ئيسمئندە ئوتئنچ يازب قالدررعا كيرەكلئگن ئاڭلاتب بيرە.

ئاليكسى كازناچينك جەوابئ بلەن‌دە قەنا-عەتلەنمى، يۆزئرئعن بوتاون تاعن‌دا ياشلانا ئۆشب،

- مين سزگە ئاڤل ئۆيرەترمن ئ،لئ!ديب سوگئندرگە ئۆتئنا.

«ميڭا ئش كيرەگمى، ئاڤچا بيرئنگز»!

ئيكنچئ كۆننئ (6 نچئ ئوكتەبردە) ئاليك-سى مستيسلاڤسكى تاتبراڤساويتدە ئينسترۆكتر نيكيتين يانندا بولا، ئاڭار،

- مندە سزنك تاتار بولئگندە ژالاكيتاچئلار ئوتئرا، ئالار ميڭا - ئشسز يۆرگەن كشئگە ياسوبييە بيرميلەر! ديب سۆيلى.

نيكيتن مەسئەلەنئ ئاڭلاشر ئۆچن تيلى-فون ئارقئلئ ماتۆيپ بلەن سۆيلەشە، ماتۆيپ،

- ،ئول ئشچئ كيچەبزدە ،بولدئ. مين ئاڭار بوگن ئش تابدم، ھەرزەدن ئوك ئشكە چيبەرە ئالام، ديب جەواب بيرە.

،شوشئ جەوابئنا نيكيتين سۆيلەب بير-گەچە ئاليكسى ئوزئنە ئش تابئلوعا شادلانو ئورئننا شارتلاراى ،بولب ئاچولانا.

— ميڭا بوگن ئاشارعا كيرمك، ئش كي-رەكمى! دى. نيكيتين ئانئ تاعن سايوزعا چيبەرە.

ئاليكسى سايوزعا بارب كرگەچدە، ماتۆ-يفكە بەيلەنە باشلى، ماتۆيپ ئانئ جايلارعا ،ترئشب،

— سزگە مين ئش تابدم، ،ئول ئشكە بار-عاچدا سز ئاشارعا ئالرسز ھەم بوگن كيچ ئوك ،شول ئشنگز ئۆچن ئاڤچادا ئالرسزدى.

بو سوزلەر ئاليكسينئ قزعان تاباعاكوكرت سالعان كبك شارتلاتلار، ،ئول ئۆكئرئكلەرن چەچە - چەچە:

— ئاڭليسزمئ، يوقمئ، ميڭا ئش كيرەك توگل، ئاڤچا كيرەك! ديب ئاڤئرا.

شوندان ،سوك ،ئول تيزگئنە بارب ئيلب-فون شالتئراتب تاتبراڤساويت بلەن سۆيلە-شرگە تلى، ،بو واقت ماتۆيپ سالقن قان بلەن‌گنە ئۆلستەلئندە ئوز ئشن ئشلى بيرە. ،شول واقت ئاليكسى ئوزئنك يۆزئرئعن ئشكە قوشارعا ئيك جايلئ واقت بولعانن كورب، كسەسندەن ئلكدەن ئوك حەزرلەب قويعان ،بومبئ چويئنن چعارادا ماتۆيپنك ئارتقئ ياعندان ئانك باشئنا ،چن كۆچئ بلەن سوعا.

ماتۆيپ بر ئاز واقت هوشدەن كيتب تۆرعاچ، تيزگئنە كوزن ئاچب چيبەرەدە قار-شندا ئيكنچئ قات سوعارعا حەزرلەنگەن ئاليكسيگە ريۆالۆيرن تۆزى ھەم قالتئراعان تاوش بلەن

— ،بو نيندى ئشئگز ،بو؟ ديب ،سۆرى. ئاليكسى ئيرئن بر ياققا چالئشايتب كۆلب، بردە قاوشامى‌عنا ماتۆيپنك قارشئنا كيلب ئوترعاچ،

— سزگە شولاى كيرەك! ديب قويا.

ئاليكسى كم؟

ئانك ئوزئندەن سۆراساك ،ئول،

— كاك ،توپيس، مين ئشچئ، ديب جەواب بيرە،

— قايدا ئشلەدك، ديسەك،

— بۆتن جيردە! دى.

ھەرزە ئاليكسينك كەم ئيكەنن ئاڤچدان - ئاڤچ بلندئ. ،ئول ئوزئ ئەيتكەنچە چنلاب‌دا بيك كوب جيردە بولعان ھەم ئشكە كرگەن، لەكين ھيچ بر جيردە رەتلەب ئشلەمەگەن، ئچكەن سوعشقان، پراگول ياساعان‌دا ئشدەن چعارل-عان. قسقاعنا ئيتب ئەيتكەندە ئاليكسى ئۆچئراعان بر شەھەرگە بارب ئش ئزلەب، ئاندا ئشكە كرگەچدە ئازمئ - كوبمئ ئشلەب‌دە ئۆلكرمىچە پراگوللار ياساب، ئاندان قووئلب تاعن ئيكنچئ شەھەرگە كيتب، ئاندادا ،شول ھۆنەرلەرئنئ كورسەتب يۆرونئ ئوزئنە بر كەسب ئيتب ئالعان بر كشئ.

،بو ئش بر - ئيكئ كۆندەن پراليتارييات ،سودئ قارشئنا باساچاق. (1)

،بو ئيكنچئ لاكاچوفقادا پراليتارييات ،سودئ ئوزئنك ،تورئ حۆكئمن كورسەتر.

(1) ،سودنك قايسئ كۆندە ھەم قايسئ ئورامدا ئيندى يۆرتدا ،بولوون ئالداعئ گەزيتدە بلدئرربز.

ئوپكەلەشتەن بولماسۆ

«چايان» نك ئوتكەن ،نوميرئ جيتمى قالدئ، ئالمى قالدق ديب زارلاندئلار. «چايان» تاعن «توران ايلى قورولتاينك مكمل ئاتچوتن» ،تولئ كيلش باسا. ئالدان يازلماوچئلارعا ،«چايان» جيتمەسە بز گەئوپكەلەمەگز!

Burcqa kitap, gazit zurnal

Tatarstan xzmət ələrenə zur uŋajlьq jasau ujь blən həm xzmət ələren kjŋ rəyeştə kitap həm vaqtlь mətəuqat blən fajdalandьru ecen «TATIZDAT» (kriditovanie)

BURЬC ACTЬ

Hər ber eşce xzmətkər yzenen fabzafmiskomь arqьlь altь ajoja burcqa taratlqan talon dəftərə blən «Tatizdat»nьŋ Qazandaqь, kantun həm rajonnardaqь magazinnarnnan tlegən kitaplarnь satьp ala, gəzitkə, zurnalqa jazьla ala!

Fabzafmiskomnar aşьqьqьz!

Qazanda „Tatizdat“nьŋ magazinnarь, ikspiditsiəse həm bu eşkə bilgeləngən vəkillərə blən, kantunnarda kitap bazьlarь blən kileşy jasap kirəkle sumaqa cik-talon dəftərləren alьqьz!

Bu turьda tulь məqlymat juqarьda kyrsətlgən urnnarda birelə.

tatizdat səydə bylege.

Xzmətkə soraular.

قازان حزمەت بيرژئسئنا شەھەردە ئشلەرگە ئيت چابوچئ، تاتارلاردان ئاكوشيركئ، نادزى - راتلنيتسئ، فيلدشريتسئ، سيس-تئرالار، كاسسيرشئ، ئامبولانو-ريبەدە ئشلەگەن كوز ڤراچئ، چيتكە كيتەرگە دارو ياساوچئ ھەم ئاوورولارئنئ تيكشئروچئ كيرەك.

Mullalьqьn taşlaucьlar.

Arca k. Tuqaj v. Sasmaq auьlьnьŋ mullasьƏxmirof T. şuşь jlnьŋ 27 nce sintəbrnnən. Minzələ k. Jaŋa Maçьn v. Curaş auьlь mullasь şuşь jlnьŋ 27 nce sintəbrdən, Arca k. Kylle-Kimi v. Sap auьlь məzine Əxmətef Fəjaz şuşь jlnьŋ brnce yktəbrnnən. Əgrçe auьlь mullasь Mostafin Sabirçan şuşь jlnьŋ 1 nce sintəbrnnən taşlьjlar.

ره‌سملئ، ته‌ده‌بى، كۆلكئ

«چايان» «Cajan» ژورنالئنا يازل!

1 يلعا 2 س. 50 ت.، 6 ئاى 1 س. 30 ت.، 3 ئاى 70 تيين.

گەزيت، ژورنال تەرتيبسز تابشئرلسا

قازان، «تاتئيزدات» ئيكسپيديتسييەگە دەيەن ئادريس بلەن قايدا يازئلووكئنئ، ئادريسكئنئ، پاديپسكئ سروگن كورسەتب حەبەر ئيت، تيز تيكشئرب يولعا سالئنئر.

Tatarstan xalqlarь arasnda

Tatarkomfinneŋ valyte bylege

Qazan şəhərndəge, kantunnar həm təbəklərdəge pritpriətielər həm yczidiniələrgə həm Tatarstandaqь barlьq xalqqa məqlym ity ecen bildərə:

1) 3 nce industriələştery zajumьna şəhərdə kymək rəyeştə jazblularnьŋ aformliniələren qabul itynen aqtьq srogь 20 ncь nujəbrgə, aullarda kymək rəyeştə jazblucьlar həm krəstien potpiskelərenen aqtьq srogь bu jlnьŋ 31 nce dikəbrenə kycerelə.

2) Podpiskelərne aformit itylər bik aqrьn barqannqtan həm yzəktə Narkomfingə urnnardan xalqqa satlqan zajum obligatsiələrenen kyniurlarь bujnca bilgelənylərə xaqnda məqlymətlər kilep çitməgənnktən, alarnьŋ dəylət znaklarьn basuqa həm alarnь taratuqa totqarlьq kiterələr həm şul səbəptən şəten podpiscelərgə kirəkle obligatsiələrnen nomirləren brkety xəzrge kəndə məmkin bulmьj;

3) Şulaj da bulsa, yzəktən alnqan xəbər bujnca, obligatsiələrne əzlksz rəyeştə çibəry nujəber urtalarnda başlanacaq həm podpiskecelərgə brketlgən obligatsiələr blən alar nujəber həm dikəber ajlarnda tə'min iteləcəklər həm alarnьŋ hər qajsь obligatsiə nomiren alacaq.

TNKF neŋ valyte bylege mədirə: CƏJNTTINOF:
1168

Tatar Dəylət Akadimiə Tiatьrь

(Galaktionof uramь № 13. Tilifon № 2—97).

PƏNÇEŞƏMBE 21 nujəbrdə	Profsojuzlar ecen jabьq spiktakel, jaŋa əsər: Təzycelər — Saxnəgə quja baş rizissor Z. SOLTONOF. 5 pərdədə piesse Şakirof əsərə. تۆزوچئلەر
COMQA 22 nujəbrdə	Acьq spiktakel, jaŋa əsər Təzycelər — Saxnəgə quja baş rizissor Z. SOLTANOF. piesse 5 pərdədə Şakirof əsərə. تۆزوچئلەر
LUNACARSKI ismndəge Zur tiatьr Zur Prolomnьj 47-48	24 nujəbrdə acьq spiktakel' Mişcənnər M. Gorki əsərə. Bilitlər satьla. Kassь 11 dən 2 s. kə, kic 5 tən 9 qa qədər satьla. 21 nujəbrdə Qzьl armiə jortь clinnərə ecen jabьq spiktakel „KƏNNƏR ERILƏR“. Ujьn 7 jarьm s. tə başlana. 14 nujəbrdə alnqan bilitlər 21 ndə krer ecen jarьjlar.

Basьlьp cqtь

„Urslar ecen tatar tie dərslege 1 nce bylek“

M. Qorbanqəlief həm R. Cjəzizfnen.

Təzətlgən, əstəlgən 4 nce basmasь. Bəjəse 55 tien. „Tatizdat“nьŋ hər ber magazinnarnda **satьla.**

Tatpoligraf

Yzeəen bəten pritpriətielərə blən 18 nce nujəbrdən başlap əzlksz eş atnasьna kycte. Eşlər hər kən irtə 8 səqətten başlap kic 5 səqətkə qədər eşlenə. Zakazlar turьdan - turь kontorda (Mislovski ur. 9) həm caqьru julь blən agint **Stipanof** arqlь alьna. Tilifonnar: Zakaz alu bylegenəke 14-59, proizvodstvo mədireneke: 1-73 həm 14-63. BIKBAJOF.

قازاندا، كرەستييەنلەر ئۆچن جيگل تلدە، 8 بيتلك ،زور فارماتدا ئاتناعا بر تابقر چعا تۆزعان

«كرەستييەن گەزيتى»نە يازئلئعز!!!

«كرەستييەن گەزيتى» ئاول حوجالئعن ياڭاچا تۆزوگە، كالحوز، سافحوز تۆزئلئشئنە ،زور ،ئورن بيرب، ئايئرم ياركلى ھەم ئورتا كرەستييەن حوجالقلارن كوتەرو تورندا كرەستييەنلەرگە فايدالى كيگەشلەرنى ئوز واقتندا ،تولئ ئيتب يازب بارا ھەم بۆتن دۆنيا حەللەرئ، دۆنياناك تۆرلئ جيرلەرندەگى كرەستييەنلەرنك تۆرمشلارئ بلەن تانشئندرب بارا.

«كرەستييەن گەزيتى» بۆلاردان ،ئش ئەن - تيحنيكئ ياڭا-لقلارئ، دۆنياداعئ قزقلئ ئشلەر، ،سود ئشلەرئ بلەن تانشئندرب بارا ھەم ھەر تۆرلئ ئشلەر تورندا ئوقوچئلارنك سۆراولارئنا جەواب بيرە.

«كرەستييەن گەزيتى» ئارقئلئ تاتارستان ئۆزەك باشقارماسئ پرسيدەنتلئ ئيبەدەش موراتحوزين كرەستيە-يەنلەرنك سۆراولارئنا جەوابلار بيرە باشلى.

«كرەستييەن گەزيتى» نە يازئلو بەيەسئ:

بر يلعا بر ،سوم 20 تيين، 6 ئايعا 60 تيين، 3 ئايعا 30 تيين.

تالدئرو ئۆچن ئادريس:

Казань, Центральный дом Крестьянина ред. газеты "Крестьян газите".

Kino-tiatrlarnьŋ şəhər brləşmələrenen 24 nujəbrgə qədər ripirtuarь

Iliktra — Pralomnьjda 56 tilifon 6 - 06.	Sizon jaŋalqlarnnan Olga Zizneva (Çaqaqlь blən Nəzirə Zəkirova) kino - satirasь „Jat xatьn“ Kartinь arkistьr blən bara.
Union — Pralomnьj 42 - 8 til. 6 - 21	21, 22, 23 həm 24 nce nujəbrdə „Dzanki“ 7 bylktə 2 siriə 14 bylktəge tarixi bojəviklərnen 1 nce siriəse. 16 jəştən kimne balalar krtlmi.
Catqь	20, 21, 22 nce nujəbrdə „Aəlita“ Igьr Iljinski qatnaş blən xiali kino-romanь 16 jəştən kimne balalar krtlmilər. u
Majaq	20, 21 nce nujəbrdə „Borьlşta“ Sovkino tarafnnan eşləngən dram
NARODNЬJ	20, 21 nce nujəbrdə dingez tormьşnnan «Kyk jaqalar»
Qzьl joldьz	18, 19 ncь nujəbrdə Jaŋa komidiələr kicəse

Sianslar „Iliktra“ da 6, 8, 10 s. lərdə. „Union“, „Narodnьj“da 6,7 jarьm həm 9 jarьm s.tə. „Qzьl joldьz“da 6,7 jarьm, 9s. tə. „Catqь“ həm „Majaq“ta 6,7½ həm 9s. lərdə

kino VUZ	19, 20, 21 nujəbrdə „Portfillekşe„ 6 bylktə dram. Sianslar 6, 8, 9 ½ s. lərdə Kassь 5 s. də acьla.
Sovit səydə xzmətkərlərə Yzək klubnda Kopirativnьj ur. 46, til 11—49	21 XI də urslar ecen, dingə qarşь tygərək. Kic 6 da. 22 XI də tatarlar ecen, dingə qarşь tygərək. kic 6 da 22 XI də aqmdaqь səjasət tygərəgenen zonətiələre. 6 s. tə.
KIŻITSE bistəsndəge kinoda.	21 nce nujəbrdə Kəndəş xatnnar

Qimmətle kəqəzlərneŋ bəjəse.

1929 ncь jьl 21 nce Nujəbrdə

	Alucьlar.	Satucьlar.
1922 nce jlqь 6 % lь 1 nce dəylət otoş zajumь		5. 02
Dəylət III nce krəst. ecke zajumь		5. 05
1926 ncь jlqь ecke zajumь	131.25.	129.25
1927 nce jlqь 10 % lь otşlь zajum	25.78	25,68
1 nce 6 % lь industriə zajumь	25.72,5	25—62,5
1927 nce jlqь 12 % lь ecke zajum	105·72	105—67
2 nce otşlь industriə zajumь	25 71	25—61
Şul uq prosintsьzь	25—71	25—61
1928 nce jlnьŋ 11 % lь ecke zajumь	102—55	102 50
1929 ncь jlqь prosintsьz dəylət otoşlь zajum	101—75	101·35
Krəstien xuçalьqьn nqьtu zajumь	10—80	10 45

S. S. R. Dəylət Bankьsьnьŋ Qazan əlkə kantoьrь

پارتييە، كامسامول، سەويت ھەم پر